

အခန်း (၆)

ဒါဝင်၏ တပည့်များ

Darwin ဦးဆောင်သော နောက်လိုက်တပည့်များဖြစ်ကြ သည့် (Thomas Huxley သောမစ်ဟူစလေ၊ (Ernst Haeckel) အားနတ် ဟီကကယ်လ်၊ (Francis Galton) ဖရန့်စစ်ဂဲလ်တန်တို့သည် အဆင့်ဆင့်ပြောင်း လဲခြင်းဖြစ်စဉ် (evolution) နှင့်ပတ်သက်သော အတွေးအခေါ်များကို တိုးတက်လာ စေပြီး လူထုစိတ်ဝင်စား/ လူကြိုက်များလာအောင် ပြုလုပ် ခဲ့ကြသည်။ ထိုခေတ်ပြိုင်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးဦးတို့သည် ဘာသာပြောင်းလာ သော ကပ္ပိယ၊ ဘုန်းကြီးတပည့်ရင်း များဖြစ်ကြပြီး Darwin ၏ သီအိုရီအား နည်းလမ်း သစ်နှင့်နှောက်ယှက်မှုများအပေါ် သစ္စာရှိသော နောက်လိုက်တပည့်များအဖြစ် သက်သေ ပြခဲ့ကြသည်။

ထို့သို့သော နှောက်ယှက်မှုနည်းလမ်းများနှင့် ဘာသာတစ်ခုမှ တစ်ခု သို့ကူးပြောင်းသောအရာများသည် မမျှော်လင့်ပဲ ရုတ်တရက် ဖြစ်လာသော အရာမဟုတ်ပါ။ ထိုအရာများအားဖြင့် အခြားလူများ အား Darwin ၏ထူးခြား၍ အရာရောက်သော ပြောင်းလဲမှုအား သိရှိခံစားလာသည့် တိုးတက်မှုကို ထောက်ပံ့ ပေးသော အရာပင်ဖြစ် သည်။ Darwin ၌ ထိုသို့ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့လာသော ပြဿနာများအတွက် ဖြေရှင်းလိုသော ဆန္ဒမရှိပါ။ ဤအခြေအနေတွင် Darwin ၏ မိတ်ဆွေများက သူ၏သီအိုရီများကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် ထောက်ခံလာအောင် ပြောင်းဖျပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ သူ၏မိတ်ဆွေများက ထိုသို့ထုတ်ဝေမည်ကို Darwin ကလက်ခံလျှင် အရာ အားလုံးအတွက် ကောင်းမွန်လာလိမ့်မည်ဟု သေချာနေခဲ့ ကြသော်လည်း Darwin က သံသယဖြစ်နေသည်။ သူ၏ သီအိုရီသည် ဘုရားသခင်၏ အာဏာရှိမှု သမ္မာကျမ်းနှင့် မျှော်လင့် ချက်ရှိသော အရာအားလုံးတို့အား စိန်ခေါ်နေခြင်းဖြစ်ပြီး သူတစ်ဦး တည်ထားသော အရာများသည် လျှောင့်ပြောင် ရယ်မောစရာ (သို့မ ဟုတ်) ဘုရားမဲ့ဝါဒီကဲ့သို့ စက်ရုပ်ရွံရှာဖွယ်ရာ ဖြစ်လာမည်ဟု သူသိ နေခဲ့သည်။

Darwin ၏ ထုတ်ဝေသူဖြစ်သော John Murray သည်ပင်လျှင် ဤစာအုပ်အား မည်သို့လက်ခံလာသည်ကိုပင် သူ့ကိုယ်သူ မသေချာခဲ့ပေ။ Darwin သည် သူ၏စာအုပ်အတွက် စာဖတ်ပရိတ်သတ်များမှာ သိပ္ပံပညာရှင် များနှင့် ဝါသနာအလျောက် သိပ္ပံပညာနှင့် သက်ဆိုင်သော ဗဟုသုတများကို စိတ်ဝင်စားသော သူများသာ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု တွေးထင်ထားခဲ့သည်။ Murry သည် Darwin ၏အတွေးများနှင့် ဆန့်ကျင်၍ စာအုပ်ရေ ၁၂၅၀ ကို ထုတ်ဝေခဲ့ရာ ပထမ ထုတ်ဝေခဲ့သည့်နေ့မှာပင် အားလုံးရောင်းထုတ် နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အုပ်ရေ ၃၀၀၀ ကို ထပ်မံထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ၎င်း နောက်တွင် နောက်ထပ် အခြားစာအုပ် (၆)အုပ်ကို ဆက်တိုက် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးစာအုပ်များ ၁၈၇၆ခုနှစ် တွင် ထုတ်ဝေ နိုင်ခဲ့သည်။ Darwin သေဆုံးချိန် ၁၈၈၂ခုနှစ်တွင် စာအုပ်ရေစုစုပေါင်း ၂၄၀၀၀ကို ထုတ်ဝေလုပ်ရောင်းချနိုင်ခဲ့ပါသည်။

(Orign) ဇစ်မြစ်အရင်းအမြစ်မှာ နိုင်ငံတကာတွင် စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်အဖြစ် အသိမှတ်ပြုခံခဲ့ရသည်။ ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီ၊ အီတလီ၊ ရုရှား၊ စပိန်၊ ပိုလန်၊ အိုဟီးမီးယားနှင့် ဂျပန်ဘာသာ စကားများနှင့် ဘာသာပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့သည်။ Darwin ၏အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်းသီ အိုရီအား လိုအပ်တောင့် တနေသော သူများရှိနေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဥရောပနိုင်ငံများတွင် အထူးသဖြင့်လွတ်လပ်လစ်လင်းနေသောနေရာများ၌ ဘုရား သခင်ဝင်ရောက်နေရာယူ ဖြည့်စွတ်ပေးရန် လိုအပ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ Darwin ၏ ဘဝသစ်ပင်ဟူသောစာအုပ်မှာ ဘုရားသခင် ၏ အဆီးအတားမရှိပဲ ဝင်ရောက်ဖြည့်စွတ်နိုင်ရန် လွတ်လပ်လစ် ဟင်းနေသောနေရာကို ဖန်းဆင်းထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရေးသားထား သည်။

Darwin မှာ လူထုအားမည်သို့ ရင်ဆိုင်ရမည်ကို အထူးဂ ရုတစ်စိုက်ရှိသော နိုင်ငံသားတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဒါဝင်သည် သူ၏သီအိုရီ အား တိုးတက်မှုရှိရန် လေ့လာလျက်ရှိရာ သူ၏အမဲလိုက်ခွေးငယ် လေးနှင့် ခရီးသွားပြီးအပြန်တွင် သူ၏အတွေးအမြင်အယူအဆ နှင့်ပတ်သက်ပြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန် စိတ်လှုပ်ရှားမှုရှိခဲ့ပြီး မိတ်ဆွေ ဘုန်းတော်ကြီးများကြားတွင် သူ၏အယူဝါဒများကို လက်လွှတ် ခဲ့ရ သည်။ ထို့နောက် နှစ်(၂၀)ကြာပြီးသည့် နောက်ပိုင်း တွင် Origan မူလအရင်းအမြစ် စာအုပ်အား ထုတ်ဝေသည့် အချိန်၌ ဒါဝင်သည် သူ၏မိတ်ဆွေများနှင့် ဒေသန္တရကောလိပ်များသို့ စာအုပ် မိတ္တူများကို ကြိုတင်ပေးပို့ခဲ့ပြီး သူ၏လုပ်ဆောင်မှုများမှ ပြင်းထန်သည့်အကျိုး သက်ရောက်မှုများရှိလာမည်ဟုလက်ခံထားပြီး သူ၏စိုးရိမ် သောကများကို အလေးနက်ထားပေးရန် အချက်အလက်အချို့နှင့်ရေးသား ပေးပို့ခဲ့သည်။ Cambridge တက္ကသိုလ်ရှိ ပါမေက္ခများနှင့်သူ ၏ မိတ်ဆွေ Henslow အား “ဒီအရာနဲ့ပတ်သက်ပြီး သင်၏တ ပည့်များကြား လက်ခံနိုင်ဖွယ်မရှိဟု သတ်မှတ်မည်ကို ကျွန်ုပ်ကြောက် ရွံ့မိသည်” ဟုရေးသားခဲ့သည်။ Oxford အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်ရှိ ဘူမိဗေဒပညာရှင် John Phillips ဝှန်ဖိလစ်မှာ အောက်စဖို့ဒ်တ က္ကသိုလ်ရှိ ဝီလီယမ်ဘောက်လန် (William Buckland) အား အနိုင်ရရှိခဲ့သူ ဖြစ်ပြီး “သင်သည် တစ်စုံတစ်ယောက်မုန်းတီး သော အရာကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် အော်ဟစ်ကန့်ကွက်လိမ့်မည်’ ဟုရေးခဲ့ ပါသည်။

နောက်ဆုံးတွင် လူထုများအား သူ၏သီအိုရီကိုလက်ခံရန် ကြိုးပမ်းခြင်း မဟုတ်ပဲ သူ၏လေ့လာသင်ကြားမှုတွင် ဒါဝင် သည် ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ တိုးတက် ပြောင်းလဲသော ဘဝသစ်ပင်ကိုယ်စား ဧဝဂေလီကိုလုပ်ဆောင်ရန် ပို၍ကောင်းမွန်သော အထောက်အပံ့များမှ အကူအညီလိုအပ်လာခဲ့သည်။ သူ၏ ဘဝကို အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်စဉ်နှင့် ပတ်သက်သည့် လေ့လာမှုများပြုလုပ်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည့်အချိန်တွင် သူသည် လူထုကြားအပြောအဟော ကောင်းသောသူ မဟုတ်ခဲ့ပါ။ စကားငြင်းဆိုပြောရမည်ကိုလည်း နှစ်သက်သူမ ဟုတ်ခဲ့ပါ။ ထိုအရာများအပြင် သူသည်အစဉ်သဖြင့် ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ဒါဝင်၏ ခွေးဘီးလူး - Thomas Huxley

၁၈၅၉ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သော ဇစ်မြစ် (organ) စာအုပ်က အနာဂတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာမည်များကို သိရှိ၍ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများအတွက် စဉ်းစားသုံသပ်ရန် ပြသပေးသည်မှာ ဒါဝင်သည် အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း နိယာမမှ ခွဲထွက်ပြီး ဘုရားသခင်၏ သစ္စာတရားနည်းလမ်းအတိုင်း လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ် လာခဲ့ကြောင်းပင်ဖြစ်သည်။ Darwin နိယာမများသည် သဘာဝဆန်သော ရွေးချယ်မှုများ၏ အထောက်အပံ့များထဲတွင် စိတ်ဝင်စား ဖွယ်ရာမြင်းကွင်း တစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။ လူတစ်ဦးသည် အခြားလူများ စိတ်ဝင်စားအားကျလောက်သည့် စွမ်းအားဖြင့် ရပ်တည်ပြီး မကုန်ခမ်း နိုင်သော စွမ်းအင်များကို သိုလှောင်ထား သည်ဟု ထင်မြင်ရကာ ထိုသို့ ထင်မြင်ခြင်းကြောင့် မရေတွက်နိုင်အောင်များပြားသော လူတို့ကို အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲ ခြင်းနိယာမသို့ ပြောင်းလဲလာစေရန် ဖျောင်းဖျပြောဆိုနိုင်သော သူတစ်ဦး ရှိခဲ့သည်။ သူ၏အမည်မှာ သောမစ်ဟူလက်စလေ Thomas Huxley ဖြစ်ပြီး ချားလ်စ်ဒါဝင်၏ ‘ခွေးဘီးလူး’ ရေးသားခဲ့ သူဖြစ်သည်။

သူတို့သည် အလုပ်အကိုင်နှင့်ပတ်သက်၍ အချင်းအဆက်အ သွယ်ရှိပါသော်လည်း သောမစ်ဟူစလေ နှင့် ချားလ်စ်ဒါဝင်တို့သည် ၁၈၅၃ခုနှစ် ဧပြီ လတွင် ဘူမိဗေဒနှင့်ဆိုင်သော အသင်းဖွဲ့ တစ်ခုတွင် ပထမဆုံးအကြိမ် စတင်တွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။ ထိုသူတို့နှစ်ဦးစလုံးမှာ သူတို့၏ပြီးမြောက်အောင်မြင်သော အလုပ်များကြောင့် လေးစားချီးကျူးခံထိုက်သည့် အထက်တန်းလွှာအသိုင်း အဝိုင်းမှ အသိမှတ်ပြုခြင်းခံရသူများဖြစ်သည်။ ဟူစလေ သူ၏လုပ်ဆောင်ခဲ့ သောအရာမှာ ၁၈၅၂ခုနှစ်၌ Hydrozoa ဟိုက်ဒရိုဒီဒါခေါ် ပင်လယ် ထဲမှ ဖန်ဆင်းခံ သတ္တဝါများ အပါအဝင် ငါးကျောက်ကျောနှင့် တူသော ပင်လယ်သတ္တဝါတစ်မျိုးနှင့် ချားလ်စ်ဒါဝင်၏ ၁၈၅၃ခုနှစ်၌ လုပ်ဆောင်ခဲ့သော ‘ကမာ ကောင်’တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဟူစလေသည် အလွန်ထူးခြားစွာ ထက်မြက်သောသူတစ် ယောက်ဖြစ်သည်။ သူ၏အသက်(၂၀)အရွယ် တွင် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ နှင့်ဆိုင်သော ဘာသာရပ်ကို အောင်မြင်ခဲ့ပြီး ခန္ဓာဗေဒနှင့်စိတ် ပိုင်းဆိုင် ရာနှင့်ပတ်သက်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်တွင် ရွှေတံဆိပ်ဆုကို ရရှိခဲ့သည်။ သူသည် သိချင်စိတ်အလွန် ပြင်းပြသောသူဖြစ်ပြီး

မြိတိသျှရေတပ်တွင် ခွဲစိတ်ကုဆရာဝန်အဖြစ် တာဝန်ထမ်း ဆောင်စဉ်က ပင်လယ်တွင်အမှုထမ်းနိုင်ရန် လေ့ကျင့်ထားသော စစ်သား marint lift (ရေတပ်စစ်သား) ဘဝကို လေ့လာခဲ့သည်။ ထို့နောက်သူသည် မြိတိသျှရေတပ်ကို စွန့်ခွာခဲ့ပြီး သူနှင့်တူသော လွတ်လပ် သောအတွေးအ ခေါ်ပညာရှင် တစ်ယောက်ဖြစ်သည့် Her bert spencer ဟားဗတ်စ ပန်ဆာနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်လာခဲ့သည်။ စပန်ဆာသည် Social Darwinism ဒါဝင်နိယာမဝန်းကျင်ဟူသော စကားလုံးအသစ်ကို တီထွင်ခဲ့ သူဖြစ်ပြီး တွေးခေါ် ပညာရှင်တစ်ဦးအဖြစ် လူသိများသော သူတစ် ယောက်ဖြစ်လာသည်။ ထို့ပြင် အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း နိယာမဖြစ်စဉ် သီအိုရီကို စိတ်ပညာနှင့် ဆိုင်သော ဘာသာရပ်၊ အတွေးအ ခေါ်နှင့်ဆိုင်သောဘာသာရပ်နှင့် လူမှုဗေဒဘာ သာရပ်တို့တွင် လက် တွေ့ကျင့်သုံးခဲ့သောသူဖြစ်သည်။

၁၈၅၄ ခုနှစ်တွင် ဟူစလေသည် ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းတော် ကြီးဟု ခေါ်သော ကျောင်းတွင် သင်ကြားပို့ချပေးသူနှင့် သဘာဝသ မိုင်းပါရဂူဖြစ် လာပြီး ထိုအလုပ်တာဝန်ကို နှစ်ပေါင်း (၃၁)နှစ်ထိ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ သူ၏ပို့ချချက်များသည် အာရုံစူးစိုက်ဖွယ် ကောင်းပြီး သူ၏အခြားသူများ စိတ်ဝင်စားလောက်အောင် စွမ်းအား အပြည့်နှင့်စတိုင်ရှို မှုတို့က ဆွဲဆောင်မှုရှိစေကာ ပျင်းရိသော လူများ အပါအဝင် လူတိုင်းသည်စိတ်အားထက်သန်စွာ နားထောင်လေ့ ရှိသည်။ ဒါဝင်၏ အတွေးအခေါ်များသည် ဟူစလေအား တိုးတက် မြင့်မားစေသည်။ သူ၏ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ဤသို့ ရေးသား ခဲ့သည်။

“ သူ၏စိတ်သည် အလင်းတန်း၏ တောက်ပမှုနှုန်းကဲ့သို့ လျင်မြန်ပြီး သင်တန်းဓားကဲ့သို့ ထက်မြက်လှသည်” သူသည် ကျွန်ုပ်သိခဲ့ဖူး သောသူများထဲ တွင် အဟောပြောအကောင်း ဆုံးသူဖြစ်ပြီး စိတ်ဝင်စားမှုမရှိစေသောအရာများကို မည်သည့်အခါမျှ မရေးသားသကဲ့သို့ မည်သည့်အခါမျှ ပြောလေ့မရှိပါ။ သူ၏ အပြန်အလှန်စကား ပြောဆိုခြင်းတွင် မည်သူတစ်ဦးတစ် ယောက်ကမျှ လုပ်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟုမျှော်လင့်ထား သောအရာမှာ ခိုင်မာ ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြထားသော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုတွင် သူနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ပြောဆိုသူအား ပြန်လည်မချေပနိုင်လောက်အောင် စကား လမ်းကြောင်းကို ဖြတ်တောက်နိုင်ပြီး ထိုသို့လုပ်ဆောင်သော သူလဲ ဖြစ်ပါသည်။”

ဒါဝင်နိယာမကို ဟူစလေ လိုအပ်နေသောအရာမှာ အဆင့် ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်စဉ် ဖြစ်ပျက်လာပုံဖြစ်ပြီး ထိုအတူ ဤ လူနှစ်ယောက်အတူပေါင်းစည်းလိုက် သောအခါ မြိတိသျှနှင့် အနောက် တိုင်းနိုင်ငံသားတို့အပေါ်နက်ရှိုင်းစွာ လွှမ်းမိုးသွားနိုင်ခဲ့သည်။

ဟူစလေသည်ဒါဝင်၏ ဇစ်မြစ် စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုပြီးနောက်တွင် ကျေနပ်ထောက်ခံခဲ့သည်။ ဒါဝင်အားလည်း စာအုပ်ထုတ်ဝေ ရောင်းချပြီး နောက်တွင် “အလွန်အမိုးတန်ပြီး လိုအပ်နေသော အတွေးသစ်အမြင်သစ်ကို ကျွန်ုပ်အားပေးခဲ့ပြီး” ဟုကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားခဲ့သည်။ ဟူစလေက မိမိကိုယ်မိမိ “ အကယ်၍ လိုအပ်လာ မည်ဆိုလျှင် အန္တရာယ်နှင့်ရင်ဆိုင်တွေ့ ဆုံရန် ပြင်ဆင်နေမည်”ဟု Darwin ၏ သီအိုရီအား ပြန်လည်ခုံခံကာကွယ်ရန် ပြောဆိုခဲ့ပြီး သူ့ အဖြေအဆင့်သင့်ရှိနေခဲ့ကြောင်း ကြေငြာခဲ့သည်မှာ “အရေးပါ သည့် စော်ကားမှုစကားလုံးများနှင့် လွှဲမှားသည့် ကိုယ်စားပြုမှုများကို ကျွန်ုပ်မှားယွင်းစွာ မပြုလုပ်မိချင်း

သင့်အတွက် စောင့်ထိန်းထား မည်” ဟုဖြစ်သည်။^၁ မေတငည သီအိုရီအတွက် စတင်ရန် ဆန္ဒပြင်းပြခဲ့ပြီး ဒါဝင်အားလည်း “ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုအတွက် ကျွန်ုပ် ၏ ခြေသည်းလက်သည်းများနှင့် နှုတ်သီးများကို ချွန်ထက်နေအောင် ပြုလုပ်ထားပါသည် ဟု ကသိစေခဲ့သည်။

ဟူစလေသည် ၁၈၆၀ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ထိုသို့ငြင်းခုံပွဲ ပြုလုပ်ရန် အခွင့်အရေးကြိုလာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က အော့စဖို့တက္ကသိုလ်၏ ဘုန်းတော်ကြီး တစ်ဦးဖြစ်သူ Samuel Willberforceသည် စကားရည်လှ ငြင်းခုံပြောဆိုရာတွင် အော့စ်ဖို့၌ ကျော်ကြားသော တစ်ဦးဖြစ် သည်။ ဤစကားရည်လှ ငြင်းခုံပွဲတွင် Darwin သည် ကျမ်းမာ ရေးအားနည်း၍ နေမကောင်းဖြစ်နေသောကြောင့် တက်ရောက် နိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပဲ ထိုပွဲသည် Huxley နှင့် Darwin နိယာမအတွက် သိပ္ပံနည်း ပညာနှင့် ဘာသာရေးယှဉ်ပြိုင်မှုအကြား ကြီးမားသော အောင်မြင်မှုကို ရရှိခဲ့သည်။ ပထမအကြိမ်စကားရည်လှပွဲတွင် ဟူစလေ အစီရင်ခံခဲ့သော " Soapy Sam" မှာ ယုံတမ်းစကားကဲ့သို့ မဟုတ်ပဲ လူတို့အား စိတ်ဝင်စားမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး စဉ်းစားတွေး ခေါ်တတ်လာမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေ ခဲ့သည်။ ထိုပြင် ဘုန်းတော်ကြီး ဝိလ်ဘာဖို့ရ်စ် Willberforce ကရယ်စရာအဖြစ် ဟာသလုပ်ခဲ့သော Huxley၏ မျောက်ဝံနှင့် လူသားတို့ပါဝင်သည့် နို့တိုက်သတ္တဝါ အုပ်စု၏ မူလအရင်းအမြစ်ကြောင်းသည်လည်း ထူးခြားသည့် တုန့်ပြန်မှုကို ရရှိခဲ့သည်။ ထိုအရာများက သီးခြားဖြစ်ရပ်များအား လက်ခံပေးနိုင်သည့် အခြေအနေကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

ဗြိတိန် ရုပ်ကွဗေဒပညာရှင် Joseph Hooker ဂျိုးဇက်ဟူကာသည်လည်း စကားရည်လှပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့ပြီး Willberforce ဝိလ်ဘာဖို့ရ်စ်အား သူ၏ စကားရည်လှပွဲပြီး ဆုံးပြီး နောက် ဒါဝင်ထံသို့ ပေးပို့သောစာတွင် Huxley ထက်ပို၍ သတိပြု ထိုက်သော အရည်အချင်းရှိသည့် လူအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ နောက်နှစ်အနည်းငယ်ကြာသည့်အခါ Hooker ဟူကာ က Huxley အား ဤသို့ပြောဆိုခဲ့သည်။

“၁၈၆၀တွင် နာမည်ကျော်ကြားခဲ့သော အောက်စဖို့တွေ့ ဆုံပွဲ (Oxford Meeting) တွင် ဟူစလေ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့်အလုပ်မှာ အရေးကြီး သောအရာ အသေးအဖွဲ့လေးတစ်ခုမျှ မရှိခဲ့ပါ။ ထိုအရာသည် မှားယွင်းသော ကိုယ်စားပြုမှုနှင့်လျှောင် ပြောင်ခံရ ခြင်းတို့ကြောင့် မွန်းကြပ်သည့် ခံစားချက်ကို ကာကွယ်ရန်နှင့် ကောင်းမွန်သောစကားများကို ကြားနိုင်ရန် သူကူညီခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအရာသည် ယခုတွင် သူသည် မိမိကိုယ်ကို စကားရည်လှပွဲတွင် အန္တရာယ်ရှိသော ပြိုင်ဘက်ဟု ခန်းမှန်းရသော နာမည်ကြီးလူတစ်ယောက်အနေဖြင့် ပထမဆုံး ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး သိပ္ပံကမ္ဘာလော ကကြီးကို လူတစ်ယောက်တွင် ကိုယ်ပိုင် ကာယခွန်အားရှိကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ထိုအချိန်မှ စ၍ သူ၏လှုပ်ရှားမှု၏ အရှေ့ပိုင်း တိုက်ခိုက်မှုလမ်းကြောင်းများကို ဖွင့်ချပြီးဝင် ရောက်လာခဲ့သည်။”

စကားရည်လှပွဲ၌ Willberforces ပြုလုပ်ခဲ့သောဟာသ ပျက်လုံး ဖြစ်သည့် ဟူစလေ၏ “ မျောက်ဝံနှင့် လူသားတို့ပါဝင်သည့် နို့တိုက်သတ္တဝါအုပ်စုမှ ဆင်းသက်လာသော သားသမီးများ” ဆိုသည့် ခေါင်းစဉ်အကြောင်းသည် အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်စဉ်တွင် လူသားတို့ဆင်းသက်လာသော နေရာကို ဦးတည်ပြီး မေးခွန်းများ ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ဒါဝင်က “ဖစ်မြစ်” ဆိုသည့်စာအုပ်ကို ရည်ညွှန်းခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ နှစ်ပေါင်းတစ်ဆယ့် တစ်နှစ်ကြာသောအခါ ဒါဝင်က သူ၏

စာဖတ်ပရိတ်သတ်များအား “ လူ၏မျိုးရိုး” Descent of Man စာအုပ်ထုတ်ဝေ ခဲ့စဉ်က စာအုပ်၏ နိဂုံးပိုင်းတွင် မျောက်လူသား (ape-man) နှင့်ပတ်သက်သည့် မေးခွန်းကို ရေးသားဖော်ပြထားခဲ့သည်။

ဟူစလေက ဤခေါင်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်သည့်အကြောင်း အရာများကို ပို၍လျှင်မြန်စွာ ဖော်ပြချင်ခဲ့သည်။ “ဇစ်မြစ်” (Origin) ကိုထုတ်ဝေပြီး ငါးနှစ်ကြာ ပြီးနောက် သူသည် သူ၏အထောက်အထားနှင့် ‘ သဘာဝတရားမှ လူသားတို့ဆင်းသက်လာသည့်နေရာ’ စာ အုပ်ကို လူ၏အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း နိယာမ ပြဇယားနှင့် ပထမ အကြိမ် ကြိုးပမ်း ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်မှာ မျောက်ဝံနှင့်လူ သားတို့ပါဝင်သည့် နို့တိုက်သတ္တဝါအုပ်စုနှင့် လူသားတို့၏ ကျောက် ဖြစ် ရုပ်ကြွင်းများအကြောင်း လူသားတို့၏ အဆင့်ဆင့်ပြောင်း လဲခြင်းနိယာမ အထောက်အထားများအား အလေးအနက် ထား၍ ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်တွင် Huxley ဟူစလေသည် ခန္ဓာဗေဒပညာရှင် (Richard Owen) ရစ်ချတ်အိုဝင် (ဒါဝ်၏နိ ယာမကို တိုက်ခိုက်သူ) က လျှို့ဝှက်စွာပြောကြားခဲ့သော မျောက်ဝံတို့ ၏ ဦးနှောက်နှင့်လူ သားတို့၏ ဦးနှောက် အသိဉာဏ်များ သိသိသာသာကွာခြား မှုရှိသည့် အကြောင်းကိုလည်း ရေးသား ဖော်ပြခဲ့သည်။

ဟူစလေစာအုပ်၏ ဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံးအပိုင်းမှာ သူလုပ် ဆောင်ရေး ဆွဲခဲ့သည့် ဇယားပင်ဖြစ်သည်။ ထိုပုံဥပမာနှင့် ရှင်းလင်း ထားသောဇယားသည် လူနှင့်မျောက်လွဲကျော်မှစ၍ အမွှေးနီသော မျောက်ဝံကြီး အာဖရိကမျောက်ကြီးတစ်မျိုး၊ ကြီးမားအားကောင်း သော မျောက်ကွင်းဖြူတို့ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း၏ အကြောင်း အရင်းကို ဖော်ပြရန် ခန္ဓာကိုယ်၏ အရိုးစုငါးခုတို့ကို ရေးဆွဲဖော်ပြ ထားသည်။ ထိုအရာသည် မျက်မြင်ဝါဒဖြန့်မှုအဖြစ် စေ့ဆော်ပေး ခဲ့သည်။ ဒါဝင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသားသူဖြစ်သော Janet Browne ဂျေနတ်ဘရောင်းက ခန္ဓာကိုယ်၏အရိုးစု ဖွဲ့စည်းပုံလက္ခဏာ မှာ အရွယ်အစားအလိုက် အားလုံးတူညီမှုမရှိကြသည်မှာ လူသားတို့ သည် မျောက်မှဆင့် ကဲဆင့်ကဲပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာသည် ဆိုသော မမှန်ကန်သည့်သက်သေအား ပို၍ထိရောက်မှုရှိစွာ ဖော်ပြနိုင်သည့်အ ရာဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ထားသည်။ ထိုပုံဥပမာနှင့်ရှင်းပြချက်မှာ မမှန်ကန်သော်လည်း ထိုဆွဲသားထားသည့်အရာမှာ အဆင့်ဆင့်ပြောင်း လဲခြင်း နိယာမအား ထိရောက်စွာ ပြသနိုင်သောအရာ ဖြစ်သည်။ ဒါဝင်က ဤလုပ်ဆောင်ချက်များကို ကြိုဆိုခဲ့ပြီး သူ၏ ‘ခွေးဘီးလူး’ (Bullday) စာအုပ်တွင် “ ဟိုး မျောက်အကြောင်း ရေးသားတဲ့စာ အုပ်ထွက်လာပြီး” ဟုပြောဆိုခဲ့ပြီး ဖတ်ရှုရန် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော စာအုပ်ဟုလည်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

Huxley ဟူစလေ၏အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်းနိယာမဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်များသည် လူသားတို့၌ ‘သိမ်ငယ်စိတ်’ အမှတ် တကယ်ရှိကြောင်း လက်ခံနိုင်စေရန် ဦးတည်နေသည်။ ဟူစလေက ထိုအရာကို သံသယဖြစ်စရာမ ရှိဟု လက်ခံထားပြီး ထိုသို့ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် လူမည်းများသည် လူဖြူများနှင့် ယှဉ်ပြီး သိမ်ငယ်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဟူစလေက ထိုအကြောင်း အရာနှင့်ပတ် သက်ပြီး ဤသို့ဥပမာပေးခဲ့သည်။

“ ဤအကြောင်းအရာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဗဟုသုတရှိသော နိုင်ငံသားများက ပျမ်းမျှအားဖြင့် လူမည်းတစ်ဦးသည် လူဖြူတစ်ဦး နှင့် တူညီကြသည်ဟု မယုံကြည်ကြပါ။

လူဖြူတစ်ဦးက အနည်းငယ်ပို၍ အခြားလူမည်းများထက် သာလွန် သည်ဟု ယုံကြည်ထားကြသည်။

ထိုပြင်အကယ်၍ ဤအရာက မှန်နေလျှင် မယုံကြည်နိုင်ဖွယ်ရာ လောက်အောင် ရိုးရှင်းသည့်အရာများရှိသည်။ လူတစ်ယောက်သည် သူ၏ စိတ်ပိုင်း အခြေအနေ ရွေ့လျားသွားသည့်အခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ (ခန့်မှန်းထားသော အခြေအနေအောက်လျော့ပြီး အတော်ကြာ မှ စကားပြောသည်) တူညီသော လှုပ်ရှားမှု နယ်ပယ်တွင် ရှိနေပြီး မညီမျှသောအရာမရှိသကဲ့သို့ ဦးစားပေးမခံရသောအခါ သူသည် သူ၏ကြီးမားသော စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်မှုသည် ပို၍ သေးငယ်သော မေးရိုးနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ပြီး ထိုယှဉ်ပြိုင်မှုမှ သိရှိရသည့်အရာမှာ သွားနှင့်ကိုက်ခြင်းဖြင့်ပင် မဟုတ်ပဲ အတွေးအခေါ်အားဖြင့် သာဖြစ် ကြောင်း သိရှိရသည်။

ဟူစလေသည်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း သီအိုရီတစ်ခုတည်း အတွက်သာထွက်ပေါ်လာခြင်းမဟုတ်ပဲ စိတ်ဝိညာဉ်နှင့်ထူးဆန်း အံ့ဩ ဖွယ်လက္ခဏာများကိုပါ ဆန့်ကျင်သောသူဖြစ်သည်။ သူသည် ‘ဘုရားမဲ့ဝါဒ’ဆို သည့်စကားလုံးကိုလည်း ဘုရားသခင်နှင့် ခရစ် ယာန်ဘာသာဝင်တို့ကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြရန် တီထွင်ခဲ့သည်။ ဘုရား သခင် တည်ရှိနေသည်မှာ သေချာမှု မရှိဟူသည့် သူ၏အယူအဆအမြင်ကို ဖော်ထုတ်ကြေငြာခဲ့ပြီး ထိုကြေငြာချက် နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး မေးခွန်းထုတ်ခြင်းများကို ခွင့်ပြုခဲ့ပြီး ထိုအကြောင်းအရာသည် ဟူစ လေအားဖြင့် လူသိများထင်ရှားလာခဲ့သည်။

ဟူစလေ၏ တက်ကြွထက်သန်မှုသည် ယုံကြည်ခြင်းကို ဆန့်ကျင်နေ ကြောင်း သူ၏လူအများစိတ်ဝင်စားမှုကို ခံနေရသော အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်း နိယာမအကြောင်း ဥပုဒ်နေ့သင်ခန်းစာ တွဲပို့ချမှုများအားဖြင့် ဖော်ပြနေသည်။ ထို “ ပြည်သူများအတွက် တနင်္ဂနွေညနေ သင်ခန်းစာ ” ပို့ချချက်များသည် ၁၈၈၆ ဇန်နဝါရီတွင် အလွန်လူသိများ ထင်ရှားခဲ့ပြီး ပထမတနင်္ဂနွေ နေ့တွင် လူပေါင်း ၂၀၀၀ တို့သည် မိမိတို့အယူအဆအမြင်များမှ ပြောင်းလဲသွား ခဲ့ကြသည်။ ဒါဝင်၏နောက်လိုက်တပည့်ဖြစ်သူ သောမတစ်ဟင်နရီ ဟူစလေသည် ခန္ဓာပိုင်းဆိုင်ရာ ကယ်တင်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကြွေးကြော်ခဲ့သည့် နည်းတူ “ လက်ရာ မြောက်အောင် ယက်လုပ် ထားသော ခရစ်ယာန်ကွန်ယက် ” ကိုလည်း ဖြန့်ဝေခဲ့ပါသည်။

ဒါဝင်၏သီအိုရီအား မှန်ကန်စေကြောင်း ကြိုးပမ်းနေသော သူများသည် ထိရောက်မှုအရှိဆုံး၊ အတက်ကြွဆုံးနှင့် သူတပါးအား လွှမ်းမိုးနိုင်သောသူများ ဖြစ်ပြီး Huxley သည်လည်း ဒါဝင်၏ အတွေးအခေါ်များအား အနာဂတ်ကို ကြိုတင် သိ၍ပြင်ဆင်မှု များပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းမျိုးမဟုတ်ပဲ နည်းလမ်းသစ်များဖြင့် ဒါဝင်၏အ တွေးအခေါ်များကို ကျင့်သုံးခဲ့သူများနှင့် ပူးပေါင်းခဲ့သည်။ ဒါဝင် ကိုယ်တိုင်လည်း အတူပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့သည်။

ဒါဝင်၏ညီဝမ်းကွဲ ဖရန်စစ်ဂီလ်တန်

ဒါဝင်သီအိုရီက သူ့ဘဝကိုပြောင်းလဲစေခဲ့သည်။ ဖရန်စစ်ဂီလ်တန်သည် “ Origin of Species အပင်၊ အကောင် မျိုးများ၏ ဇစ်မြစ်” စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုခဲ့စဉ် ၁၈၆၀ခုနှစ်၌ သူ့အသက် (၃၇)နှစ်ဖြစ်သည်။ ဂီလ်တန်ရေးခဲ့သော စာအုပ်တွင် ၎င်းသည် အခြေခံအားဖြင့် လူ့အတွေးအခေါ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖြစ်သော် လည်း ကျွန်ုပ်၏ကိုယ်ပိုင် စိတ်အာရုံများကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခဲ့ပြီး ကျွန်ုပ်၏ သမိုင်းတစ်ခေတ် အဖြစ်အမှတ်ရစေခဲ့သည် ဟုရေးသားခဲ့သည်။ သတိပြုမိ လောက်အောင် ထင်ရှားသည့်အချက်မှာ ဒါဝင်၏စာအုပ်များသည် သူ့အားအသင်းတော်၏ ဩဇာအာဏာလွှမ်းမိုးမှုအောက်မှ လွတ်မြောက်စေခဲ့သည်။ “၎င်း၏ အကျိုး သက်ရောက်မှုမှာ ကိုယ့်အယူအဆကို မှန်ကန်သည်ဟုယူဆပြီး အခိုင်အမာရှေ့တန်းတင်နေသော များပြားသည့်သူများကို အဆောက်အအုံတစ်ခုအား ရိုက်ချက် တစ်ချက်တည်းဖြင့် ပြုလဲအောင် ဖျက်လိုက်သကဲ့သို့ဖြစ် သွားခဲ့သည်။ “ ဂီလ်တန်က” ဒါ့အပြင် ရှေးခေတ်က ဩဇာအာဏာ လွှမ်းမိုးခဲ့သော အရာများအား ဆန့်ကျင်ပုံကန် လိုစိတ်ကို နိုးကြားစေပြီး ရှေးခေတ်အ ယူအဆများကို ထောက်ခံမှုများနှင့် ခိုင်လုံမှုမရှိသည့် အကြောင်းအရာများက ခေတ်သစ်သိပ္ပံနည်းပညာတွင် ပဋိပက္ခဖြစ် စေသည်။

ဒါဝင်ထက်အသက် (၁၃)နှစ်ပို၍ ငယ်ရွယ်သော ဖရန်စစ်ကစ်သည် ဒါဝင်၏ညီတစ်ဝမ်းကွဲဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာနှင့်တဝှမ်း လှည့်လည် သွားလာ၍ စူးစမ်းရှာဖွေသူ တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ သူ၏အစ်ကိုဒါဝင်ကဲ့ သို့ Beagle ဘီးဂေးလ်သို့ ခရီးထွက်ခဲ့၍ အမည်မသိသောအရာများ အား လေ့လာဖော် ထုတ်ခဲ့သည်။ ဂီလ်တန်သည် မည်သူမျှမသွား ရောက်ခဲ့ဖူးသည့် အန္တရာယ်ရှိသော တာဝန်များလုပ်ဆောင်ရန် သူ၏ စိတ်ဝင်စားမှုများကို လှုံ့ဆော်ခံခဲ့ရသူလည်းဖြစ်သည်။ ဂီလ်တန် ၏ဖခင်သည် ဘဏ်လုပ်ငန်းလုပ်ငန်းနှင့် ချမ်းသာ၍အောင်မြင်သောသူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး သူ၏စည်းစိမ်များအား နှမြောတွန့်တိုခြင်းမရှိပဲ သားဖြစ်သူ၏အိမ်မက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် ကမ္ဘာ တစ်ဝှမ်း လှည့်လည်ခရီးသွားသည့်အခါ အသုံးပြုရန် ငွေကြေး မြောက်မြားစွာကို အမွေအဖြစ်ထားရှိခဲ့သည်။

ဂီလ်တန်သည် ခရီးလှည့်လည်သွားလာမှုတွင် လေးလေးနက်နက် အာရုံစိုက်ခဲ့သည်။ သူသည် ဘူမိဗေဒဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲ့ နှင့်တိုင်ပင်ခဲ့ပြီး နာမည်ကျော် အင်္ဂလိပ်သာသနာပြုဆရာဖြစ်သည့် ဒေးဗစ်လင်းဗင်းစတုံး (David Livingstone) သွားသည့် အာဖရိကတောနက်ထဲသို့ ရည်ရွယ်ချက် ကြီးမားစွာဖြင့် လိုက်ပါသွား ခဲ့သည်။ သူသည် သီးခြားရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သွားသည့်ခရီးစဉ်တစ် ခုအားဦးတည်ချက်စာပိုဒ်ရှာဖွေရန် သွားရောက်ခဲ့သည်။ စူးစမ်းလေ့ လာမှု အသစ်ဖြစ်သော အာဖရိကတောနက်အလယ်ထဲမှ သူသည် သူ၏သာသနာခရီးစဉ် မပြီးမြောက်ခဲ့သော်လည်း တန်ဖိုးရှိသော သတင်းအချက်အလက်များနှင့်ပြန်လာ ခဲ့ပြီး။ သူ၏အပြန်ခရီးစဉ်အား စူးစမ်းလေ့လာသူနှင့်ဘူမိဗေဒပညာရှင်တစ်ဦးအနေဖြင့် လေးစားအ သိအမှတ်ပြုခံခဲ့ရသည်။ ထက်မြက်သော လူငယ်တစ်ဦးဖြစ်သည့် Galton ဂီလ်တန်းသည် ၁၈၅၃ ခုနှစ်၌ သူ၏ “အပူပိုင်းဒေသရှိ တောင်အာဖရိကတိုက်တွင် စမ်းသပ်လေ့လာခဲ့သောဖြစ်ကြောင်းစုံ” စာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ထို့သို့အာဖရိကနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကြိုးစားအားထုတ်မှုများက သူ၏ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သော ဘူမိဗေဒ ဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲ့တွင် အောင်မြင်မှုရရန်များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေခဲ့သည်။

ဖရန်ကလိတ်တန် (Francis Galton) သည် ၁၈၂၂ ခုနှစ်တွင် Quaker ရှိသူ၏နေအိမ်၌မွေးဖွားခဲ့သည်။ သူ၏မိခင်မှာ အီရစ်စမစ်ဒါဝင် Erasmus Darwin ၏သမီးဖြစ်ပြီး ထူးချွန်ထက် မြက်သူတစ်ဦးဖြစ်ကာ အခြေခံအားဖြင့် ဘုရားသခင် အားဆန့်ကျင် သည့် အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း နိယာမကိုလက်ခံသူတစ်ဦးဖြစ်ကာ ချားလ်စ်၏ဖခင် ရောဘတ်ဒါဝင် (Robert Darwin) နှင့် နောက် အိမ်ထောင်၏ ညီအစ်မတော်စပ်သူဖြစ်သည်။ ဂိလ်တန် Galton ၏ဖခင်မှာ ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့်လက်နက် ငယ်များပြုလုပ်ရောင်းချ ခြင်းဖြင့် ကြီးပွားချမ်းသာပြီး အောင်မြင်မှုရရှိသော သူတစ်ဦးဖြစ် သည်။ ဖရန်ကစ်က Cambridge Trinity ကောလိပ်၌ အစောပိုင်းတွင် ဆေးပညာအား လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် သချ်မေဂျာသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူသည် ပို၍ပြင်းထန်သည့် အခြေအနေရှိသော ခွဲစိတ်မှုများ စည်းမျဉ်းတွင် လူနာအား ဂရုစိုက်ခြင်း၌ နှစ်သက်ခဲ့ သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဂိလ်တန် Galton ၌ တီထွင်စမ်းသစ်နိုင်သည့် အတွေးအခေါ်နှင့် ပြဿနာအား အသေးစိတ်ခွဲခြမ်း စိတ်ဖျာပြီး ဖြေရှင်းတတ် သော အရည်အသွေးရှိသည်။ သူ၏ထိုအရည်အသွေးအား မိုးလေ ဝသနှင့်ရာသီဥတု လေ့လာရာတွင် အသုံးပြုခဲ့ပြီး မိုးလေဝသဗေဒ တွင် အရေးပါသော အကူအညီများပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သူသည် ရာသီဥတုတိုင်းတာချက် နည်းဥပဒေများအတွက် မည်သို့လုပ်ဆောင် ပုံများကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး " anticyclone " “ လေဖိအားများရပ်ဝန်း ” ဆိုသည့်စကားလုံးကိုလည်း စတင်တီထွင်ခဲ့သူဖြစ်ရာ ယနေ့အထိ အသုံးပြုနေကြဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဖြစ်လာမည်အရာများအတွက် ခန့်မှန်း ချက်ကို ပုံမှန်တိုင်းတာရသည့် ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဂိလ်တန်က လူတို့၏ လက်ဗွေရာများကို အမှတ်အသားများပြုလုပ်ခဲ့ပြီး လူတစ်ဦးစီ တိုင်းအတွက် တိကျသေချာသော သက်သေပြမှုစနစ်ကို တီထွင်ခဲ့သည်။ သူ၏ “လက်ဗွေရာများ” စာအုပ်တွင် လက်ဗွေရာနှင့် ပတ်သက်သည့် စည်းမျဉ်းသစ်များကို ရှင်းလင်းရေးသားခဲ့ပြီး သူ၏ ကိုယ်ပိုင်လက်ဗွေရာများကိုလည်း ခေါင်းစဉ် စာမျက်နှာတွင် ထည့် သွင်းဖော်ပြခဲ့သည်။

သူ၏အစ်ကိုဝမ်းကွဲစာအုပ်အား ဖတ်ရှုပြီးသောအချိန်မှစ၍ ဂိလ်တန်၏ဘဝသည် ပြိုင်ဆိုင်မှုများဖြင့် အပြောင်းအလဲများစွာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ သူသည် ဒါဝင်နောက်လိုက်ပြီး သူ့ခြေရာနင်းရန် နှင့် သူ့ဘဝတစ်ခုလုံးအား အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်းနိယာမ၏ ဖြစ်နိုင်သောအကျိုး ဆက်များအား မှတ်တမ်းတင်မှုများကိုသာ ဦးတည်ပြုလုပ်သွားရန်ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့သည်။ ဒါဝင်အား ချွင်းချက်မရှိ အပြည့်အဝ လေးစားအားကျခဲ့သည်။ ဒါဝင်သေဆုံးပြီးနောက်တွင် “ကျွန်ုပ် ချီးကျူးလေးစားရသည့် ပုဂ္ဂိုလ် သူ့အပြင် အခြားမရှိပါ။ သူ့အားဝိညာဉ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွင် ကျွန်ုပ်ပေးဆပ်ရန် မြောက်များစွာ ရှိပြီး သူ၏ “အပင်၊ အကောင်းမိုးများ၏ မူလ အရင်းအမြစ်” စာအုပ်မှာ ကျွန်ုပ်အား စကားလုံးများစွာကို ပြောကြားနေခဲ့ပြီး သဘာဝ တရားနှင့် သဟဇာတဖြစ်စေခဲ့ ပါသည်။

Huxley ဟူသည် ဒါဝင်၏နိယာမအား ခုခံကာကွယ်သော ပြည်သူတစ်ဦးအနေဖြင့်ရှိစဉ်တွင် ဂီလ်တန်က အဆင့်ဆင့် ပြောင်း လဲခြင်းနိယာမကို မည်သို့အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ရှေ့ဆက်လုပ် ဆောင်ရန်အပေါ်ဦးတည်နေခဲ့သည်။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ရေး၌ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်စဉ်ကို လမ်းညွှန်ပြသရန် ရည်ရွယ်၍ မျိုးပွားမှုနှင့် ဆိုင်သော အခန်းကဏ္ဍကို ရွေးချယ်ပြီး။ သူသည်မိမိကိုယ်ကို လေ့လာသင်ကြားမှုပိုင်းတွင် ဆက်ကပ် ထားပြီး လူ၏သွင်ပြင်လက္ခဏာများ၏ အတိုင်းအတာနှင့် ဗြိတိန်ရှိ လှပသောအမျိုးသမီးများ တည်ရှိရာနေရာကိုပင် မြေပုံရေးဆွဲခြင်း များပြုလုပ်ခဲ့သည်။ “ ဂီလ်တန်သည် သူ၏အရည်အသွေးများအား မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများ အသိအမှတ်ပြု လေးစားဖွယ်ဖြစ်အောင် မိမိကိုယ်ကို မြှင့်တင်ခဲ့ပြီး ထိုသို့ကြိုးစားလုပ်ကိုင်မှုက သူ့အား သဘာဝရသပါရဂူရှင်တစ်ယောက်ဖြစ်စေခဲ့သည်”ဟု Edwin Black အက်ဝင်းဘလက်ဆိုသည့် “အားနည်းသောသူတို့ ဆန့်ကျင် သောစစ်” စာအုပ်ကို ရေးသားသူ ကပြောဆိုခဲ့သည်။

၁၈၆၅ခုနှစ်တွင် " Macmillan "မဂ္ဂဇင်းတွင် သူ၏အတွေး အခေါ်များအား ခေါင်းစဉ်ငယ်တစ်ခုနှင့် အကြမ်းဖျင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီး လေးနှစ်ကြာပြီးနောက်တွင် သူ၏သီအိုရီကို “ မျိုးရိုးဗီဇအား ဖြင့်ပြ သော ထူးခြားသည့်သဘာဝစွမ်းရည်” စာအုပ်တွင် ပို၍ပြီးပြည့်စုံ အောင် ရေးသားထုတ်စေခဲ့သည်။” ထိုစာအုပ်တွင် စွမ်းရည် အရည်အသွေးဆိုသည်မှာ လူ၏ မျိုးရိုးဗီဇမှဆင်းသက်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ ထိုအရာကို သက်သေပြပေးရန် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ လေးစား ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြသော တရားသူကြီးများ၊ စစ်သားများ၊ အတွေ့အကြုံရင့်၍ လေးစားခံရသော နိုင်ငံရေးခေါင်ဆောင်များ၊ သိပ္ပံပညာရှင်များနှင့် စာပေပညာ ရှင်များ၏ မျိုးရိုးဗီဇအား သမိုင်းဝင်ဖြစ်ရပ်များအဖြစ် မှတ်တမ်း တင်ခဲ့သည်။

“ကောင်းမွန်သောဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ပြုလုပ်သည့်ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်းများ”

ဂီလ်တန် Galton ထောက်ပြသကဲ့သို့ စွမ်းရည်အရည်အ သွေးဆိုသည်မှာ မျိုးရိုးဗီဇက ဆင်းသက်လာသည်ဟု ဆိုလျှင် ထိုအရာသည် လူတို့ကိုလည်း ခွေး(သို့) မြင်းများ၏စွမ်းရည်များကဲ့သို့ မွေးဖွားနိုင်ချေရှိသည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ Galton ဂီလ် တန်က ဤသို့ ရှင်းပြခဲ့သည်။

“ အကျိုးသက်ရောက်မှုအားဖြင့် ထိုအရာသည် လွယ်ကူသ ကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဂရုတစိုက်ဖြင့် ရွေးချယ်ပြီး ကြာရှည် မွေးမြူထား သော ခွေး(သို့)မြင်းများအားဖြင့် သူတို့၌ရှိသည့် ထူးခြားသော စွမ်းအားဖြစ်သော အပြေးသန်ခြင်းနှင့်အခြား တစ်ခုခုအား လုပ် ဆောင်နိုင်ခြင်းတို့ကို ရရှိနိုင်သည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် ဤလုပ်ဆောင်မှု သည် လူတို့၏မျိုးရိုးဗီဇမှ ခွေး(သို့)မြင်းများ မြင့်မားသောပင် ကိုယ်စွမ်းရည် ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် အစဉ်အလာအရ အမျိုးမျိုးသော မျိုးရိုးဗီဇမှ ကောင်းမွန်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ပြုလုပ်သည့် ထိမ်းမြား လက်ထပ်ခြင်းအားဖြင့် အတော်အတန်လက်တွေ့ကျကျ လုပ်ဆောင် ရလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။”

ဒါဝင်သည် Galton ကို ထိုသို့ရေးသားထားသည့် လုပ်ဆောင်မှုအတွက် ဂုဏ်ပြုချီးကျူးခဲ့ပြီး သူ၏ညီဝမ်းကွဲအား ပေးပို့ သောစာတွင် “ ကျွန်ုပ်ဘဝ တစ်လျှောက်လုံး ဖတ်ဖူးသမျှထဲတွင် ပို၍စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းပြီး မူလအရင်းအမြစ် ကျသောအရာရှိ တော့မည်မဟုတ်” ဟု ရေးသားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ဒါဝင်၏ အတွေးအခေါ်များအား လူမှုရေးနယ်ပယ် သက်သက်အဖြစ် အသုံးချသောသူများကို ဒါဝင်အား ကာကွယ်ပေးသူများက ဒါဝင် နိယာမနှင့် ဝေးကွာစေအောင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ နိုင်းလ်အီလ်ဒရိတ် Niles Eldredge ဆိုသူက “ ဒါဝင်သည် သူ၏နာမည်ကို အသုံးချပြီး လှုပ်ရှားမှု တစ်ခုခု ပြုလုပ်မည်ကို ကြောက်ရွံ့နေသည်” ဟု တွေးထင်နေသည်။ အီလ်ဒရိတ်သည် လူမှုရေး (Social Darwinism) နယ်ပယ်တွင် အသုံးချခံနေရသော ဒါဝင်နိယာမအကြောင်းကို သိရှိထားပြီးဖြစ်သော်လည်း ဒါဝင်သီအိုရီသည် တရားမဝင်ပဲ လက်ထပ်ထားသည့် မိဘများမှ မွေးဖွားလာသောကလေးများ ကဲ့သို့သူ့အနေဖြင့် သီးသန့်နည်းလမ်းဖြင့် တွေးခေါ်မိသည်။ ဒါဝင်သီအိုရီက ကျွန်ုပ်တို့ဖော်ပြသောအရာမှာ လူဦးရေတိုးပွားမှုအား ထိန်းချုပ်သည့် လှုပ်ရှားမှုတစ်ခုအနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ အချို့လျှို့ဝှက်လှုပ်ရှားမှုများ တိုးပွားများပြား လာသည်။ ဥပမာ - ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်အတွင်း နာဇီပါတီမှ လူပေါင်းများစွာကို တမင်သက်သက် သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။ လူဦးရေတိုးပွားမှုကို ထိန်းချုပ်ရန်မှာ အောင်မြင်မှုကို ရရှိထားပြီးဖြစ်သော သူ၏လုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် အသိအမှတ်ပြုခံရပြီး ကောင်းမွန်စွာ အစပျိုးနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် သူကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းနေကြသူများ အတွက်လည်း အပြည့်အဝ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ သိပ္ပံပညာရပ်နှင့်ဆိုင်သော ယုံကြည်ချက်တစ်ခုအတွက် အခြားမည်သည့် အကြောင်း ပြချက်ရှိသည်မဆို လုပ်ဆောင်ရန် ခွင့်ပြုထားသည့်အရာဖြစ်သော်လည်း ဟစ်တလာနှင့် သူ၏နာဇီ ပါတီဝင်များက လူ့အမြောက်အများကို သတ်ဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

ခရီးသွားရာတွင် အလွန်စိတ်အားထက်သန်သော ဂီလ်တန် သည် မိုးလေဝသဗေဒ၊ စာရင်းဇယားဗေဒနှင့် လက်ဗွေရာကို အသုံးပြု၍ မှတ်ပုံတင်ခြင်းတို့ကို တီထွင်ခဲ့သူဖြစ်ပြီး လူဦးရေထိန်း ချုပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုကို စတင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူသည် “ လူသန့်ဗေဒ ” ဆိုသည့် စကားလုံးသစ်ကို (၁၈၈၃)တွင် တီထွင်ခဲ့ပြီး အထူးသဖြင့် “ ကောင်းမွန်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ပြုလုပ်သည့် ထိမ်းမြားလက် ထပ်ခြင်း” များတွင် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရန်ဆိုသည့် ရည်ရွယ်ချက် ပန်းတိုင်ရောက်အောင် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့သို့လုပ်ဆောင် ခြင်းဖြင့် ရရှိလာမည့် ရလဒ်များအဖြစ်သူတွေးထင်ထားသည်မှာ အမျိုးမျိုးသော မျိုးရိုးဗီဇများမှ မြင့်မားပြီးထူးခြားသည့် ပါရမီရှိသော လူများ ပေါက်ဖွားလာနိုင်သည် ဆိုသည့် အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ “ လူသန့်ဗေဒ (eugenis) ” ဆိုသည့် ဝေါဟာရကို ဂီလ်တန်က အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသည်မှာ “မွေးဖွားလာသော သူတို့၏ အရည်အသွေးများကို တိုးတက်စေပြီး အရာအားလုံးအား လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင် ထားသော သိပ္ပံပညာရပ်။ ထိုသိပ္ပံပညာရပ်က လူသားတို့အား တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေပြီး အကျိုးကျေးဇူး အများဆုံးပေးစွမ်းနိုင်သည်” ဟုဖြစ်သည်။

ဂီလ်တန်ယုံကြည်ထားသည်မှာ မျိုးရိုးဗီဇသည် ဆင့်ကဲဆင့်ကဲပြောင်းလဲခြင်း၏ ရှေ့ဆက်သွားမည့် ခရီးစဉ်တွင် အဓိကကျသော ဇီဝဗေဒအဆုံးအဖြတ် တစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် မျိုးရိုးဗီဇနှင့် ပတ်သက်ပြီး သူပြောခဲ့သည်မှာ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်နယ်ပယ်မှ အင်ဂျင်နီယာများ၏ အယူအဆများလိုအပ်ကာ “ မျိုးရိုးဗီဇကို

သဘောကျ (favored stock) အလေးထား” သည့် ထောက်ခံ ချက်များ လိုအပ်သည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ ဂီလ်တန်က “ လူမျိုးတစ်ခု၏ တိုးတက်မြင့်မားမှုအတွက် ဖြစ်နိုင်ချေအများစုမှာ အကောင်းဆုံး မျိုးရိုးဗီဇမှ ထွက်ပေါ်လာသော အင်အားတိုးပွားလာ ခြင်းအ ပေါ်မူတည်သည်” ဟု ရေးသားခဲ့သည်။ တနည်းအားဖြင့် လူတို့အား ပို၍ကောင်းမွန်သော ကမ္ဘာတစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာရန် မွေးထုတ်နိုင် ချေရှိသည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဂီလ်တန် သင့်လျော်ညီညွတ် သော ထိမ်မြားဆုံဖက်ခြင်းကို အကန့်အသတ်ထားရှိရန်နှင့် မသင့်လျော်သော ထိမ်းမြားဆုံမက်ခြင်းကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ချင်ခဲ့ သောဆန္ဒရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် “ သဘာဝ အလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာသော မျက်စိကွယ်မှု၊ နှေးကွေးမှုနှင့်ဂရုဏာမရှိမှုတို့အစား လူတစ်ယောက်သည် အနာဂတ်တွင် လျှင်မြန်မှုနှင့် ကြင်နာမှုများ ရှိလာနိုင်သည်” ဟု ဂီလ်တန်စာ တွေးထင်ထားခဲ့သည်။

ဂီလ်တန်၏ လူသန့်ဗေဒ အကြောင်းအရာများသည် Carnegie သိပ္ပံပညာဖွံ့ဖြိုးရေး အသင်းအဖွဲ့၏ ငွေကြေး အ ထောက်အပံ့နှင့်အတူ (အမေရိကန်သို့ ဇီဝဗေဒပညာရှင် ချားလ်စ်(စ်) ဒါဗင်ပေါ့တ် Charles Davenport အားဖြင့် ဖြန့်ချိခဲ့သည်။ ဒါဗင်ပေါ့တ်၏ Davenport သည် အမေရိကန်လူသန့် ဗေဒအဖွဲ့ အစည်းတွင် ဒါရိုက်တာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ထိုအဖွဲ့အ စည်းတွင် အမျိုးမျိုးသော ဘုတ်အဖွဲ့အသီးသီး ကိုယ်စီရှိပြီး ထိုသူများသည်လည်း Margaret Sanger မာဂရက်ဆန်ဂါ နှင့်ချိတ်ဆက်ထားသော အဖွဲ့အစည်းတွင်လည်း တာဝန်ထမ်း ဆောင်ကြသည်။ ဆန်ဂါ Sanger သည် စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့ချုပ်ကြီး အားတည်ထောင်သူဖြစ်ပြီး လူဦးရေး တိုးပွားမှုကို ထိန်းချုပ်ခြင်းဖြင့် လူဦးရေတိုးတက်မြင့်မားလာစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး ဖွဲ့စည်းထားသော “ လူဦးရေထိန်းချုပ်ခြင်း” ကို ထောက်ခံသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဆန်ဂါ Sanger ၏အဆိုအရ “လူဦးရေထိန်းချုပ်မှုသည် အရိုးရှင်းဆုံးအ တွေးအခေါ်အရ လက်ခံပြီးသော အကြောင်းအရာ တစ်ခုဖြစ်ပြီး လူဦးရေထိန်းချုပ်သော သူတို့ကိုယ်တိုင် ရှေးရေးအတွက် အထောက် အကူဖြစ်စေကာ လူတို့၏ကျန်းမာရေးအတွက်လည်း လိုအပ်မှု တစ်ခုဖြစ်သည်” ဟုပြောခဲ့သည်။

လူဦးရေထိန်းချုပ်ခြင်းသည် ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်၍ အဆင့် မြင့်သောပညာရေးကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်လာ စေခြင်းအတွက်လည်း အဓိကကျသော အရင်းအဖြစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုအဆိုပြုချက်က Lewis Terman လူးဝစ်တာမန် နှင့်အခြားသော လူဦးရေထိန်းချုပ်ခံသူများ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဉာဏ်ရည် စမ်းသပ်မှု အပေါ် တွင် အခြေခံသည်။ ဤစမ်းသပ်မှုစာမေးပွဲသည် ဉာဏ်ရည်ထက် မြက်မှုစွမ်းရည်အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် ရမှတ်(၇၀)အောက် လျော့နည်းသူများကို မိုက်မဲသူများ၊ ရူးနမ်းနမ်းဖြစ်နေသူ၊ အလွန်မိုက်မဲသူအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းခံရသော စာမေးပွဲဖြစ် သည်။ “အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဉာဏ်ရည် ထက်မြက်မှုကို ပိုင်ဆိုင်ထိုက် သော သူတို့အား အခြေခံအဆင့်မှ၍ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မည် ဆိုလျှင် ထိုသို့ ဦးနှောက်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့ယွင်းအားနည်းလာမှုနှုန်းကို အဖြစ်နိုင်ဆုံး လျှင်မြန်စွာ မပျံ့ ပွားအောင်ကာကွယ်ရမည်”ဟု တာမန်က ပြောဆိုခဲ့သည်။ Galton ဂီလ်တန်ပြုလုပ်သကဲ့သို့ သူ ယုံကြည်ခဲ့သည့် အရာမှာ

ပတ်ဝန်းကျင်က ထိုသို့ ဦးနှောက် ပိုင်းဆိုင်ရာ အားနည်းသောသူများအား သူတို့၏ အားနည်းချက် များကို ဖယ်ထုတ်ကာ အသိအမှတ်ပြုသင့်ကြောင်းဖြစ်သည်။ ထို ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်မှုကို စမ်းသပ်သော စာမေးပွဲမှာလဲ ထိုသို့သော သဘောတရားဖြင့် ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

Francis Galton ဖရန့်စစ်ဂီလ်တန်က ဘုရားသခင်အား ဒါဝင်၏အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်းနိယာမနှင့် အစားထိုးပြီး ဘာသာ တရားသည် လူတို့အတွက် လိုအပ်သည့်အရာမဟုတ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သိပ္ပံနည်းပညာမှာ ဘာသာရေးနှင့်ယှဉ်လျှင် ရှေးချယ်ရန် ခိုင်လုံသောအရာတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု ကြေငြာခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဂီလ်တန်က တန်ဖိုးချခံရသော လူနှင့်ကိုယ် ကျင့်တရားအားနည်းနေသောသူများကို ကူညီရာရောက်ပြီး ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်သော နာဇီပါတီ၏ လုပ်ရပ်များ ထပ်မံဖြစ်ပေါ်မလာ နိုင်အောင်လည်း တားဆီးနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ သူ၏စာတမ်းတွင် “လူဦးရေ ထိန်းချုပ်ခြင်းသည် ဘာသာရေး၏ အစိတ်အပိုင်းတစ် ခုဖြစ်သည်”ဟု ဂီလ်တန်က လာမည့်နှစ်များတွင် နာဇီတို့၏ သတ်ဖြတ်မှုများအား ရည်ညွှန်းပြီး ငြင်းဆိုမှုများ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင်သူသည် ဆင့်ကဲဆင့်ကဲပြောင်းလဲခြင်း နိယာမနှင့် လူဦးရေ ထိန်းချုပ်ခြင်းတို့ကြားရှိ ဆက်စပ်မှုအပေါ် သံသယတစ်ခုမှ မဖြစ်ခဲ့ပေ။

“လူဦးရေ ထိန်းချုပ်ခြင်းဖြင့် လူမျိုးတိုးတက်အောင် လုပ်သည့် ပညာရပ်ကို ယုံကြည်သောအယူဝါဒသည် အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်းနိယာမ၏ အတွေးအမြင်အပေါ်တွေ့ရှိထားသည့် ယုံ ကြည်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထိုအဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း နိယာမပုံစံအပေါ်တွင် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် တစ်ခုရှိသည်မှာ အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိ သူ့၏ ကိုယ်ပိုင်/ပင်ကိုယ်နိယာမကိုသာ လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲပြောင်းလဲခြင်း နိယာမသည် ကိစ္စတိုင်းတွင် ခမ်းနားဆန်း ကျယ်သော စိတ်ကူးယဉ် အရိပ်အယောင်တစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် အသိဉာဏ် ဗဟုသုတအနေဖြင့် အဆုံးအစမရှိ ပို၍စိတ်ဝင်စား ဖွယ်ကောင်းသော အရာအဖြစ် လက်ခံနိုင်သည့် အယူဝါဒတစ်ခုဖြစ်သည်။ အချို့သေးငယ်သည့် လေ့လာတိုင်းထွာချက်တွင် လူတို့၏ ဆန္ဒသည် ထက်မြက်သောအပြုအမူတို့ကို တတ်စွမ်း နိုင်အောင် သူ့လမ်းစဉ်က လမ်းညွှန်ပေး နေသည်။ လူသားတို့ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်းနိယာမနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိနေသ၍ လူသည် ဤသို့ ကြီးမားစွာ လုပ်ဆောင် နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

လူဦးရေထိန်းချုပ်ခြင်းဖြင့် လူတို့တိုးတက်အောင်ပြုလုပ်သော ပညာရပ်နှင့်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း နိယာမသည် ခွဲခြား၍မရသောအရာဖြစ်သည်။ ထိုအရာ နှစ်ခုသည် ယုတ္တိဗေဒနည်းအ ရတစ်ခုက အခြားတစ်ခုကို ဦးဆောင်သည်။ ဂီလ်တန်က အကြောင်းအရာကြား ပို၍တိုးတက်သော အခြေအနေဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းကို ယုံကြည်ခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူသည် ဘဝသစ်ပင်၏ အထက်မြက်ဆုံးအပိုင်းအစတစ်ခုဖြစ်ပြီး ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လဲ သူ၏ကိုယ်ပိုင် ကံကြမ္မာကို ဦးတည်ချက်မပြောင်းလဲပဲ သွားသင့်ပါ သည်။

ဂျာမန်ဒါဝင် Ernst Haeckel အားနတ်စ်ဟီလ်ကယ်လ်

ဒါဝင်၏ မူလအရင်းအမြစ်စာအုပ်မှာ သိပ္ပံစာအုပ်တစ်အုပ် အဖြစ်ခွဲခြားထားသော်လည်း ထိုသို့ သိပ္ပံစာအုပ်တစ်အုပ် အဖြစ်ခွဲ ခြားထားခြင်းကို အနူးအညွတ် တောင်းပန်ခဲ့ရသည်။ ထိုစာအုပ်မှာလက်ရွေးစင် သိပ္ပံပညာရှင်များနှင့်ပညာရည် ထူးချွန်သူတို့ လက် တွင်းသာတွေ့ရခြင်းမဟုတ်ပဲ လူထု အားစွဲဆောင်ခဲ့သော စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ “အပတ်စဉ်စနေနေ့” ထုတ်သတင်းစာတွင် ထိုစာအုပ်သည် သူ၏လမ်းကြောင်းဖြစ်သော “ပုံဆွဲခန်းနှင့် လူထု လမ်းမကြီးထဲသို့” ရောက်ရှိသွားခဲ့သည်ဟု ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ဒါဝင်က သူ၏ စာအုပ်အား ပထမနေ့မှာတွင်ပင် ရောင်းထွက်သွားနိုင်ခဲ့သည်ကို အံ့ဩမိန်းမော ခဲ့ရသည့်အပြင် ဘဝမျိုးစုံမှ လျှောက်လှမ်းလာ သူများအားလုံးက သူ၏လုပ်ဆောင်ချက်ကို နှစ်သက်လာခဲ့ကြသည်။

ထိုစာအုပ်မှာ လူကြိုက်များထင်ရှားရုံသက်သက် မဟုတ်ခဲ့ပါ။ ပြင်းပြင်းထန်ထန် အငြင်းအခုံဖြစ်ခဲ့ရသော အရာလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ အသင်းတော်၏ ကန့်ကွက်ခြင်းကို ခံခဲ့ရပြီး သမ္မာကျမ်းစာ၏ အာဏာရှိမှုနှင့် ယုံကြည်အားထားစရာ ဖြစ်မှုတို့ကိုလည်း တိုက်ရိုက်ဆန့်ကျင်နေခဲ့ပါသည်။ ဒါဝင်၏ ခွေးဘီလူးဟု တင်စားခေါ် ဝေါ်ရသော Thomas Huxley သောမစ်ဟူစလေက ထိုသို့သော ပဋိပက္ခများကို အသေးစိတ်စွာဖြင့် စကားရည်လှပွဲတွင် ဖော်ပြခဲ့ပါ သည်။ ဟူစလေက Huxley “ ဘာသာရေးပညာရှင်များက သိပ္ပံနည်းပညာအမျိုးမျိုးနှင့်ပတ်သက်သည့် မုသာများပြောဆိုခြင်း အားဖြင့် ဟာကျူလီ (ရောမခေတ် သူရဲကောင်း)ကို မြွေများက လည်ပင်ညစ်သတ်ခဲ့သည်ဆိုသည့် မုသားကိုငြိမ်းသတ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် သမိုင်းကမှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်မှာ သိပ္ပံပညာရှင် အများက လက် ခံထားသော အယူဝါဒသည် မည်သည့်နေရာမဆို တရားမျှတ စွာ ဆန့်ကျင်လျက်ရှိခဲ့ပြီး တဖြည်းဖြည်းဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင် စာရင်းများမှ လျော့ချပစ်ရန်တွန်းအား ပေးခြင်းခံရကာ အမှန်တကယ် သွေးထွက် သံယိုသတ်ဖျက်ခဲ့ခြင်းမျိုးမရှိခဲ့လျှင် စာရင်းများမှဖျောက် ဖျက်ပစ်ခဲ့သည်”။

ဟူစလေ Huxley အတွက် အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်စဉ်မှာ သိပ္ပံပညာတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်စဉ်မှာ ဒါဝင်အတွက် သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်နည်းလမ်း တစ်ခုဖြစ်ပြီး ဟူစလေအတွက် ပို၍လိုအပ်သော အရာနှင့် ပို၍လက်ခံနိုင်ဖွယ်ဖြစ်သော အတွေးအခေါ်သစ်တစ်ခု ပေးရန်ဖြစ် သည်ဟု ကြေငြာခဲ့သည်။ ဤအကြောင်းအရာတွင် သိပ္ပံနှင့်အ ဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်စဉ်မှာ ကွာခြားမှုရှိသည်။ မှန်ကန်သော သိပ္ပံပညာနှင့် မတူညီပဲ ဒါဝင်၏ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ် စဉ်မှာ စမ်းသပ်၍ ရနိုင်သောအရာမဟုတ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆို သော် မူလအရင်းအမြစ် ဖြစ်စဉ်များသည် တစ်ကြိမ်တည်းသာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ဖြစ်စဉ်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဖြစ်စဉ်များသည် သိပ္ပံပညာ ဆိုင်ရာ ပြင်ပကျယ်ဝန်းသော စမ်းသပ်မှုများပင်ဖြစ်သည်။

ဒါဝင်၏ အတွေးအခေါ်သစ် အငြင်းပွားမှုသည် မိုးကြိုးပစ်၍ အလင်းထွက်ပေါ်လာသကဲ့သို့ ဥက္ကေပတလျှောက် ပျံ့ နှံ့သွားခဲ့သည်။ ဂျာမန်ပဗေဒပညာရှင် Errist Haeckel အားနစ် ဟီကယ်လ်၏ အလေ့အကျင့်အချို့သည် ‘ဒါဝင်၏ မူလအရင်းအမြစ်’ အား ဂျာမန်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုထားသော စာအုပ်ကို ဖတ်ပြီးနောက် တွင် လေးနက်စွာ ပြောင်းလဲသွားခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းသူ့ဘဝတွင် ဒါဝင်၏စာအုပ်ကို လေ့လာပြီးနောက်သူသည် လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်တတ်သူနှင့် ဘုရားမဲ့ဝါဒကို လက်ခံသူတစ်ယောက်ဖြစ်လာ ကြောင်း သူ၏ အိမ်ရှင်မအား စာရေးသားပေးပို့ခဲ့သည်။

ဒါဝင်အောက် (၂၅)ယောက်ငယ်သော Haeckel ဟီကယ်လ် သည် ဗြိတိန်သဘာဝကိုလေ့လာမှုနှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်စဉ်ကို ယူဆောင် လာခဲ့သူအား လွန်စွာလေးစားခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်သည် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာပိုင်းတွင် စိတ်ဝင်စားမှုလျော့နည်း လာခြင်းမတိုင်မီကတည်းက သူ၏ သပံ့ပညာရပ်အပေါ် နှစ်သက်ခံမင် ခြင်း ရှိကာ ‘ဖစ်မြစ်’ စာအုပ်က သူ့ဘဝလမ်းကြောင်းကို ပြန်လည် တည့်မတ်ပေးရန် စွမ်းအားပြည့်သော စွမ်းအားပြည့်သော တွန်အား တစ်ခုအဖြစ် သက်သေပြခဲ့သည်။ သူသည် ဒါဝင်နိယာမ၏ တမန်တော်တစ်ဦးအနေဖြင့် ဂျာမဏီတွင် လျှင်မြန်စွာ ထွက်ပေါ်လာ ခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်က တည်ရှိမှုအတွက် အမှတ်အသား ပြုလုပ် ခဲ့သည်။ “ ပထမဆုံး ဂျာမန် ဇီဝဗေဒပညာရှင်က သက်ရှိများ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်စဉ်၏ အယူဝါဒအတွေးအခေါ်များကို စိတ်နှလုံး အကြွင်းမဲ့ ခိုင်မြဲစွာ ထောက်ခံအားပေးပြီး ထိုနိယာမကို ဇီဝဗေဒ ၏ အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍအဖြစ်ပေးခဲ့သည်”။

ဟီကယ်လ်၏ ပညာရေးမှာ ၁၈၆၁ ခုနှစ်တွင် Jena University ဂျီနာတက္ကသိုလ်မှ စတင်ခဲ့ပြီး ထိုတက္ကသိုလ်မှာ ဒါဝင်နိယာမအား စိတ်ဝင်စားသော အခန်း (၁၅၀)ကျော်ရှိသော တက္ကသိုလ်ဖြစ်သည်။ သူသည် ရန်မှန်းချက် ကြီးမား များပြားခဲ့ သူဖြစ်သည်။ ထက်မြက်သောလူငယ်တစ်ဦးလည်းဖြစ်ပြီး အသက် (၃၁)နှစ်အရွယ်တွင် ဇီဝဗေဒဘာသာရပ်၌ လူအများလေးစားချီး ကျူးခံရသော နေရာတစ်ခုကိုရထားပြီး၊ ထိုနေရာ သူ့အသက်(၄၃) နှစ်အရွယ်တွင် အကျိုးအမြတ် များစွာကို ဖြစ်ပေါ်ထွန်းစေခဲ့ပါသည်။

ဒါဝင်က ၁၈၆၅ ခုနှစ်တွင် ဟီကယ်လ်နှင့်စတင်၍ အပြန်အလှန်စာချင်းဆက်သွယ်မှုရှိခဲ့ပြီး ဟီကယ်လ်ဂျာမဏီ တွင် ရှိနေခဲ့စဉ်အတောအတွင်း သူ့အားကြီးမားသော လွှမ်းမိုးမှုအတွက် ကျေးဇူးတင်ကြောင်းပြောခဲ့သည်။ ၁၈၆၆ခုနှစ်တွင် ဟီကယ်လ်က ဒါဝင်၏နေအိမ်သို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့စဉ်က (၃၂)နှစ်လုံး ဘာသာရေးနယ်ပယ်တွင် ဘဝကို မြုပ်နှံထား သူဖြစ်သည်။ ဟီကယ်လ်၏ အင်္ဂလိပ်စကားမှာ နားလည်ရန် ခက်ခဲလှသော်လည်း ဒါဝင်က စိတ်ဝင်စားစွာနှင့် “ သူသည် တခါတရံ ပို၍နူးညံ့သောသူ၊ ခင်မင်ရင်းနှီးဖွယ်ကောင်းသောသူ၊ ပွင့်လင်းသောသူတစ် ယောက်ဖြစ် သည်” ဟု မှတ်ချက် ချခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်က ဒါဝင်ထံ အကြိမ် ပေါင်းများစွာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် သွားရောက်လည် ပတ်ခဲ့ သည်။ ထိုသို့ လည်ပတ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဒါဝင်၏သားဖြစ်သူက “ ကျွန်တော် ဖခင်ကြောင့် ပျော်ရွှင် ကျေနပ်ခဲ့သည်” ဟု ရေးသားခဲ့သည်။

ဒါဝင်၏အတ္ထုပ္ပတ္တိဂွေသားသူများဖြစ်ကြသော Adrian Desmond အေဒီယန်ဒမန်နှင့် James Moore ဂျိမ်းစ်မောရ် တို့က ဟီကယ်လ်အား “ကြားဝါ/ဝါကြားသောသူ” ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။ သူသည် ဒါဝင်နိယာမအား လူမှုရေးနယ်ပယ်တွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စိတ်ဝင်စားလာအောင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ တစ်ချို့အရာတွေမှာ စာစီစာကုံးသဖွယ် ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဒါဝင်နိယာမသည် အတွေးအခေါ်ပိုင်းဆိုင်ရာတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ထိုနိယာမ၏ ခံယူချက်များက သိပ္ပံနည်းပညာဖြစ်နေသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဟီကယ်လ်က အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်စဉ်ကို ဇွဲရှိရှိဖြင့် ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး “ဒါဝင်က ဆက်လက်လျှောက်လှမ်းရန် ကြောက်ရွံ့နေခဲ့သည်” ဟုပင် ကောက်ချက်ချခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်က စစ်မှန်သော သမ္မာတရားကို ပွင့်လင်းစွာ ဆန့်ကျင်ခဲ့သည်။ သူက သမ္မာကျမ်းစာအမြင်မှ ပြောင်းလဲမရသော အမျိုးအစား ဥပမာ အားဖြင့် ကြီးမားသော အခြေခံဝါဒဖြစ်သည့် ဘုရားသခင်၏ ထူးကဲ သော တန်ခိုးအာဏာတော်ကို လုံးလုံးလျားလျား ယုံကြည်ခြင်း” နှင့် ဘုရားသခင်အား ဖန်ဆင်းရှင်ထဝရဘုရား - ဥပမာ - gaseous vertebrate ကဲ့သို့ ပြောဆိုခြင်းများကို နှစ်သက်ခြင်း မရှိခဲ့တော့။ ဒါဝင်ကိုယ်တိုင် ခရစ်ယာန်အသိုင်းအဝိုင်းမှ ဝေးကွာသည့်အချိန်တွင် ဟီကယ်လ်ဖွင့်ဆိုပြောကြားခဲ့သော အခန်းကဏ္ဍများအား အလိုမရှိပဲ စူးရှကျယ်လောင်စွာဖြင့် ခရစ်ယာန်ယုံကြည်ခြင်းကို ဆန့်ကျင် တိုက် ခိုက်ခဲ့သည်။

Haeckel ဟီကယ်လ် - ကောင်းသောအရာ၊ အဆိုးဝါးဆုံးအရာနှင့် အလွန်အကျည်းတန် ရုပ်ဆိုးသောအရာ

Ernst Haeckel အားနစ်ဟီကယ်လ်၏ အမွေအနှစ် များကို ကောင်းမွန်သော အဆိုးဝါးဆုံးအရာနှင့် အကျည်းတန် ရုပ်ဆိုးသောအရာဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ “ ကောင်းမွန်သောအရာ” ဆိုသည်မှာ အဝေးကြည်မှန်ပြောင်းကို အသုံးပြု ခြင်းဖြစ်သည်။ ဟီကယ်လ်သည် အရင်ကတစ်ခါမျှ မမြင်တွေ့ခဲ့ဖူးသော ပင်လယ်ရေ သတ္တဝါတို့၏ဘဝကို အတိုင်းထက်လွန် အသေးစိတ် ဥပမာပြသနိုင် အောင် ဖန်းတီးနိုင်ခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်သည် ပန်းချီပညာကို သင်ကြား တတ်မြောက်ပြီးနောက် သူ၏ပန်းချီစွမ်းရည်ဖြင့် “ သဘာဝ ပန်ချီးကားချပ်” ကို ဖန်တီးရေးဆွဲခဲ့ပြီး သူ၏သဘာဝပုံတူနမူနာ ကားချပ်များကို စုစည်းရွေးချယ်ပြီး ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သူသည် စုပူကာ ယစုပူသိနညပ နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဗေဒပညာဆိုသည့် စကားလုံးသစ် များကို တီထွင်ခဲ့ပြီး ထိုစကားလုံးများကို ယနေ့ခေတ် ဇီဝဗေဒ ပညာရပ်များ၌ အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။

အဆိုးဝါးဆုံးအရာ ဆိုသည်မှာ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်စဉ်အား သက်သေပြရန် လုပ်ဆောင်သော သူ၏ လုပ်ရပ်ဖြစ် သည်။ ထိုသက်သေပြချက်က သူ၏ဘဝ ကုန်ဆုံးချိန် (သို့) သူသေ ဆုံးပြီးနောက်တွက် မှားယွင်းသောအရာ (သို့) လိမ်လည် လှည့်ဖျားမှုတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်က အချက်အလက်ကို

ချဲ့ကား၍ ပြောဆိုခဲ့သည်။ ရုပ်ပုံကားချပ် များကို ဥပမာပြသပြီး လူတို့အား လှည့်ဖျားကာ သတင်းအချက်အလက်များကို ဆင်ဆာ လုပ်ခဲ့ပြီး သူ၏နိဂုံး၌ အသုံးဝင် မည့်အရာများကိုသာ အသုံးပြုခဲ့ သည်။ လှည့်ဖျားနိုင်သည့် ရုပ်ပုံများရေးဆွဲပြီး မှားယွင်းသော ကိုယ်စားပြုရှင်းလင်းချက် များကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖော်ပြခဲ့သည်။

သိပ္ပံဘာသာရပ်များအကြောင်း ရေးသားသူ Eric Weisstein အိုင်းရစ်ဝီလ်ဆန်က အခြားသူများထက် ဟီကယ်လ် ရေးသားခဲ့သည့်စာအုပ်ဖြစ်သော “သဘာဝဆန်သော ဖန်းဆင်းခြင်းသမိုင်း” စာအုပ်ကို လိမ်လည်လှည့်ဖျားသည့်စာအုပ် ဖြစ်ကြောင်း ၁၈၆၈ခုနှစ် ထိုစာအုပ် ထုတ်ဝေသည့်နှစ်မှာပင် ထောက်ပြခဲ့သည်။ ထိုမျှမက သိပ္ပံဘာသာရပ်နှင့်ဆိုင်သော ပုံနှိပ်စာအုပ်များတွင်လဲ ဟီကယ်လ်၏အမြင်၊ အယူအဆများကို ၁၉၉၀ခုနှစ်တွင် တရားဝင်သော သိပ္ပံဘာသာရပ်အဖြစ် ဆက်လက်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ဟီကယ်လ်၏ သဘာဝဆန်သော “ဖန်ဆင်းခြင်းသမိုင်း” သည် ဒါဝင်နိုယာမကို ပို၍ကျယ်ပြန့်စေခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်သည် ကြောရိုးမဲ့ သတ္တဝါတို့၏ သန္ဓေသားအစ ပုံစံအမျိုးမျိုးကို ပုံဥပမာနှင့် ပြသခဲ့ပြီး ဟီကယ်လ်၏ ကိုရိုး ကားယားဖြစ်သော နိုယာမကို ညွှန်းဖော်ပြထား၍ သန္ဓေသားတို့၏ အစောပိုင်း အချိန် ကာလသည် ဘူမိဗေဒနည်းကျကျ တူညီကြပြီး သူတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားလာပုံအဆင့်ဆင့်သည်လည်း သူတို့၏ပင်ကိုယ်သဘာဝအားဖြင့် အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲ ခြင်းဖြစ်စဉ်နှင့် တူညီကြသည်။

ဟီကယ်လ်က သူ၏လုပ်ဆောင်ချက်ပြုလုပ်ရန် သစ်သား ရုပ်ပုံများ ထုတ်လုပ်ပြသခဲ့သည်။ ခွေးနှင့်လူတို့၏ သန္ဓေသားအစ ပိုင်းအကြောင်းအရာကိုလည်း ပြောပြခဲ့သည်။ စာမျက်နှာကိုး ရွက်ပြီး မြောက်သည့်နောက်တွင် သူပြောခဲ့သော လိပ် ၊ ကြက် နှင့်ခွေး သန္ဓေသားတို့သည်လည်း တူညီကြကြောင်း ကြေငြာခဲ့ကာ ထိုအကောင်များကို သစ်သားရုပ်ပုံများ လုပ်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရန် ရေးဆွဲထားသည့် ရုပ်ပုံများအားလုံး၏ ပုံစံမှာ တူညီသော သစ်သားပုံများဖြစ်ကြသည်။

ထိုလိမ်လည်လှည့်ဖျားမှုကို ၁၈၆၈ ခုနှစ်၌ Basel တက္ကသိုလ်ရှိ သတ္တဗေဒနှင့် ခန္ဓာဗေဒပါမောက္ခ L. Rutimeyer အယ်လ်ရူသီမီယာက ဖွင့်ပြခဲ့သည်။ “သိပ္ပံနည်းပညာနှင့် သက်ဆိုင် သော အထောက်အထားအများအပြားကို မှားယွင်းစွာ ထုတ်ဖော်ပြ သဖြင့်များရှိသည်။ စာရေးသားသူက ဤအမှားအယွင်းများကို စာဖတ်သူ နားလည်သဘောပေါက်လာခြင်း မရှိအောင် အထူးဂရုစိုက်ခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်၏လုပ်ဆောင်ချက်ကြောင့် များစွာခွန်အား ရခဲ့ပြီး သူ၏နိုယာမကို လက်ခံခြင်း ကြောင့် အားရကျေနပ်ခဲ့သည်။ ဂျာမဏီရှိသူ၏အတွေးအခေါ်ဖြစ်စဉ်များအရ “မျှော်လင့်ခြင်းအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ အယူအဆ များ/ ၏အမြင်များမှာ မုချအောင်မြင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်” ဟု ရေးသားခဲ့သည်။

Leipzig တက္ကသိုလ်ရှိ သန္ဓေသားဗေဒနှင့်ခန္ဓာ ဗေဒပါမောက္ခ Wihelm ဝီလ်ဟမ်ကလည်း ထိုလိမ်လည်လှည့်ဖျားမှု ကို ဖွင့်ဟပြောဆိုခဲ့သည်။ သူသည် ၁၈၉၄ခုနှစ်တွင် ဟီကယ်လ်က သူ၏စာအုပ်တွင် လူတို့အားလိမ်လည်လှည့်ဖျားပုံများ ရေးဆွဲထား သည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဝီလ်ဟမ်က ဟီကယ်လ်အား ပြင်းထန်သော

မှတ်ချက်မျိုးပေးခဲ့ပြီး ဟီကယ်လ်သည် မိမိကိုယ်ကို သိပ္ပံနည်းပညာ ရပ်အား လေ့လာသုံးသပ်သူတစ်ယောက်အဖြစ် သတ်မှတ်ရန် အရည်အချင်းမမှီကြောင်း သူ၏ ရှက်ဖွယ်ကောင်းသောအမှားအယွင်းအားဖြင့် မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။

ဟီကယ်လ်သည် ၁၈၆၈ခုနှစ်၌ သူ၏လုပ်ဆောင်ချက်ကို လိမ်လည်လှည့်ဖျားမှုတစ်ခုအနေဖြင့် ဖွင့်ဆိုခံခဲ့ရသည်နှင့် အတူ ဒါဝင်က ၁၈၇၁ခုနှစ်တွင် ရေးသားထုတ်ဝေသော သူ၏စာအုပ် “ လူ၏မျိုးရိုးစဉ်ဆက်” *The Descent of Man* တွင် လိုအပ်သည့်အချက်အလက်များအဖြင့် ကိုးကားခဲ့သည်ကို မယုံနိုင်အောင် တွေ့မြင်ခဲ့ရပါသည်။ ဟီကယ်လ် စာအုပ်မှ သူရေးသားခဲ့သည့်အရာမှာ ဤသဘာဝ သိပ္ပံပညာရှင် Naturalist (Haeckel) ဟီကယ်လ်အားဖြင့် ကျွန်ုပ်ဖတ်ဖူးခဲ့သော အဆုံးသတ်နိဂုံးချုပ် များတွင် သေချာမှန်ကန်ချက်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ဟီကယ်လ်၏ ဗဟုသုတအသိဉာဏ်က ကျွန်ုပ်ရေးသား ခဲ့သော စာအုပ်ထက် ပို၍ပြီးပြည့်စုံသော အချက်များပါရှိပါသည်။ ဒါဝင်ကလည်း ၁၈၆၇ခုနှစ်တွင် သိပ္ပံပညာရှင် ဟီကယ်လ် ရေးသားခဲ့သော “သက်ရှိတို့၏ အထွေထွေအသွင်သဏ္ဍာန်ကို လေ့လာချက်” *General Morphology* ကိုဖတ်ရှုပြီးတောက် ချီးကျူးထားသော စာတစ်စောင်ရေးသားပေးပို့ခဲ့သည်။

“ သင်၏လုပ်ဆောင်ချက်အတွက် မည်သည့်အခါမျှ သံသယမဖြစ်ခဲ့ပါ။ ဘာသာရပ်တစ်ခုလုံးသည် စွဲဆောင်မှုရှိပြီး ရှင်းလင်းစွာ အစီအစဉ်တကျ ဖော်ပြခဲ့သည်သာမဟုတ်ပဲ များစွာသော အကျိုးအကြောင်း သစ်များနှင့် အထောက်အထားများ အားဖြင့် ပို၍ ခိုင်မာစေပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏လုပ်ဆောင်ချက်များတွင်လည်း အဆင့်အ မြင့်ဆုံး လုပ်ဆောင် မှုတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။”

၁၈၆၈ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ဟီကယ်လ်ရေးသားခဲ့သော စာအုပ်ဖြစ်သည့် သဘာဝဆန်သော ဖန်ဆင်းခြင်းသမိုင်းတွင် ဒါဝင်ကဟီကယ်လ်၏ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီးချီးမွမ်းခဲ့သည်။ သဘာဝသစ်ပင်၏ မျိုးရိုးဗီဇ အသေးစိတ် အချက်အလက်များကို ဖော်ပြထားသော တစ်ချိန်တည်းမှာပင် သူသည် ဟီကယ်လ်၏ သိပ္ပံနည်းပညာ၌ ရဲဝံ့မှုသည် လွယ်ကူသော အရာမဟုတ်ကြောင်းကို လည်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဒါဝင်က -

သင်၏သင်ခန်းစာများထဲမှ တိရိစ္ဆာန်တို့၏ ဆက်စပ်မှု နှင့် မျိုးရိုးဗီဇ အခန်းကဏ္ဍက ချီးမွမ်းဖွယ်ရာဖြစ်စေပြီး ကျွန်ုပ်အား မူလအရင်းအမြစ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အတွေးပေါင်းများစွာကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ သင်၏ ရဲရင့်မှုက တစ်ခါတရံ ကျွန်ုပ်စိတ်ကို လှုပ်ရှားစေသော်လည်း ဟူစလေ Huxley သတိထားမိသကဲ့သို့ တစ်စုံတစ်ယောက်က မျိုးရိုးဗီဇ အစပြုလာ ပုံဇယားကို အစပြုရေးဆွဲရာ၌ လုံလောက်သော သတ္တိရှိ ရမည်ဖြစ်သည်။

ဟီကယ်လ်၏ “ သဘာဝဆန်သောဖန်ဆင်းခြင်းသမိုင်း” သည် ကြီးမားခိုင်မာသော အထောက်အထားမရှိပဲ ဒါဝင်၏မူလအ ရင်းအမြစ်ဖြစ်သည့် ဘဝသစ်ပင်ရှိ အကြောင်းအရာများ ၏ အပြင်ဘက်သို့ ဆက်လက်၍ သွားနေခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ဟူစလေက ဒါဝင်၏သီအိုရီက အကယ်၍ မှားယွင်းသောလမ်းကြောင်းသို့ သက်

ရောက်သွားစေခဲ့မည်ဆို လျှင်လည်း အခြားအကြောင်းအရာများအားလုံးထက် ပို၍ အားရနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ် စေပါသည် ကြောင်းဟု ထောက်ခံသဘောတူခဲ့သည်။
ဟူစလေက -

“ပါမောက္ခဟီကယ်လ်၏ ခိုင်မာသောအထောက်အထားမပါရှိသည့် တိရိစ္ဆာန်တို့၏ မျိုးရိုးဗီဇ အကြောင်းတွင် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ များပါဝင်သည့် အပြင်သူ၏ အကြံပြုချက်များသည် သူ၏ဗဟုသုတကောင်း နှင့်အလွန်ထက်မြက်၍ တီထွင်ကြံဆနိုင်သည့် အရည်အချင်းများဖြင့် အမြဲအထောက်အပံ့ ပေးခဲ့သည်။

အကယ်၍တစ်စုံတစ်ယောက်က သူ၏သီအိုရီများကို ထောက်ခံသဘောတူပြီး အခြားတစ်ယောက်က သဘောမတူလျှင် ထိုသူသည် သူ၏ သဘောထားအား ဆက်လက်ရပ်တည်နေခြင်းထက် အမှားအယွင်းကို ပို၍ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အတွေးမျိုးဝင်လာအောင် တွန်းအားပေးခြင်းခံရသည်ဟု ခံစားမည် ဖြစ်သည်” ဟုရေးသားခဲ့ သည်။

ဟူစလေကိုယ်တိုင်ဟီကယ်လ်၏နည်းစနစ်အား ကိုးကားခဲ့ပြီး သူ၏ကိုယ်ပိုင် အတွေးအခေါ်ဖြစ် ဖန်တီး၍ ဘဝသစ်ပင်စာအုပ်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ သူ၏ “မျိုးရိုးဗီဇ အလိုက် အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း” စာအုပ်တွင် ရှေးယခင်ကရှိခဲ့သော ဒိုင်နိုဆော့သတ္တဝါအကြောင်းများ ပါရှိပြီး သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံးသည် ကွဲပြားသော တစ်နေရာစီမှ မည် သို့ထွက်ပေါ်လာသည်ကို ပြသရန်ရည်ရွယ်၍ ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။

ဟီကယ်လ်က စာအုပ်ပေါင်းများစွာကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သူ၏အသက် (၆၀)နှစ်တွင် စာမျက်နှာ (၁၃၀၀၀)ပါဝင်သော စာအုပ်ရေ (၄၂)အုပ်ကို ရေးသားခဲ့ပြီး အများစုမှာ သံသယဖြစ်ဖွယ် ကောင်းသောစာအုပ် ထိုသို့မဟုတ်လျှင်လည်း လိမ်လည် လှည့်ဖျား ထားသော စာအုပ်များဖြစ်ခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်၏အခြေခံအုတ်မြစ် စာအုပ်ဖြစ်သည့် ‘ဘဝသစ်ပင်’ မှာ သက်ရှိတို့၏ ရိုးရှင်းသော ဗီဇရုပ်သွင်ပြင်ကြောင်းကို သက်သေပြရသောအားဖြင့် ထိုသက်ရှိတို့၏ ကနဦးဘဝ၊ ဗီဇရုပ်ကို ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည်။ သူသက်သေပြရေးသားခဲ့သော ထိုသက်ရှိတို့ ကနဦးဘဝ၏ အခြေခံအတိုင်းအတာသည် ထိုသက်ရှိတို့တွင် ရောစပ်ပါဝင်တည်ရှိနေသော ကာဗွန်နှင့်နိုက်ထရိတ် ကာဗွန်တို့မှ ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ပြီး မူလမဟုတ်သော ဓာတ်သတ္တုထဲသို့ မူလဓာတ်သတ္တုက သူ့အလိုအလျောက် ပြုလုပ်သောမျိုးရိုးဗီဇထဲသို့ ရွေ့လျားသွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဟီကယ်လ်သည် ဒါဝင်၏လုပ်ဆောင်ချက်မှုများအတိုင်း အပြည့်အဝလိုက်လုပ်ရန် သူ၏စိတ်ကူးဉာဏ်များကို ထားခဲ့သည်။ သူသည် ဆင့်ကဲဆင့်ကဲပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်လာသော သစ်ပင်များ၊ လိမ်ညာလှည့်စားထားသော သန္ဓေသားအစဖြစ်ပေါ်လာသောပုံများ၊ မျောက်ဝံများနှင့်လူတို့၏ ခွဲခြားမှုကို ဖန်တီးထားသော ရုပ်ပုံကားချပ်များ၊ ပုံများအားလုံးကို သူ၏စိတ်ကူးဉာဏ်ဖြင့် ရေးဆွဲခဲ့ပြီး သိပ္ပံပညာရှင်တို့၏ လုပ်ပိုင်သောအခွင့်အာဏာဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထိုမျှမကသေးပဲ သူသည် လူနှင့်မျောက်တို့ကြားရှိ ‘ပျောက်ကွယ်နေသောကွင်းဆက်’ တည်ရှိမှုကိုလည်း တင်ပြခဲ့သည်။ တနည်းအားဖြင့် မျောက်လူသားဟု သူခေါ်တွင်သော *Pithecanthropus*

alalus (သို့) ပျောက်ကွယ်နေသော လူဝံကိုလည်းတင်ပြခဲ့သည်။ သူသည် ထိုပျောက်ကွယ်နေသော လူဝံအထီးနှင့်အမ အားရေးဆွဲထားသောပုံကို လူတို့၏အိမ်တွင်း၌ ချိတ်ဆွဲနိုင်အောင် ယုံကြည်စိတ်ချစွာဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဤအရာများအားလုံးသည် စိတ်ကူးယဉ်ဆန်သောအရာများ၊ တီထွင်ထားသော အရာများ၊ လိမ်လည် လှည့်ဖျားထားသောအရာ များပင်ဖြစ်သည်။ ဟီကယ်လ်၏ မူလအစလက်တွေ့မဟုတ်သော ပြောင်းလဲ ဆန်းသစ်မှုများကို သူ၏ဇီဝဗေဒနှင့်ဆိုင်သော ဥပဒေသဟု ခေါ်ပြီးသန္ဓေသားအစအဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲမှုအဆင့်များမှ ထပ်ခါ တလဲလဲပြောင်းလဲတိုးတက်လာ၏။ တင်ပြချက်များသည် ရာစုနှစ်များအတွက် ဂုဏ်သိက္ခာ အကျဆုံး လုပ်ရပ်တစ်ခုဖြစ် နေခဲ့သည်။

သူ၏ ‘အလွန်အကျဉ်းတန်ရုပ်ဆိုးသောအရာ’ မှာ လူသား တို့၏ မျိုးနွယ်စုများနှင့်လူတို့တန်ဖိုးရှိသောဘဝကို လူသားတို့သည် အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟူသော အတွေးအ ယူအဆများအားတင်ပြထားသည့် အရာပင်ဖြစ်သည်။ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်စဉ်သည် ဖန်ဆင်းရှင်၏ တည်ရှိနေခြင်းကို ဆန့်ကျင်သောဖြစ်စဉ်ဖြစ်သည်။ ဖန်ဆင်းရှင်အား ဖယ်ထုတ်ထားခြင်း ခံရသည့်အချိန်တွင် ကျိုးကြောင်းဆက်စပ်၍ အရာအားလုံးတွင် ထက်မြတ်သော ဖန်ဆင်းရှင်၏ အုပ်စိုးမှုအာဏာ လျော့ကျသွားခဲ့ သည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်၌ ကမ္ဘာကြီးသည် အသက်ရှင်နေထိုင်ဖို့ရန် အလွန်အလွန်ပင် အန္တရာယ်ရှိလာတော့သည်။

ဟီကယ်၊ ဒါဝင်၊ ဟူစလေနှင့် အခြားဆင့်ကဲဆင့်ကဲပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်စဉ်ကို လက်ခံသောသူအား လုံးသည် ဆက်တိုက်ပြောင်းလဲနေသော ကိုယ်ကျင့်တရား နှင့်လူ့ ကျင့်ဝတ်နှင့်ဆိုင်သော စနစ်ကိုလည်း လက်ခံဖို့လိုအပ်သည်။ အကယ်၍ အရာအားလုံးသည် သူနေရာတကျ တည်ရှိနေခြင်း၊ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စင်္ကြံဝဠာရှိလူတို့၏ ကိုယ့်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတို့သည် လူသားအားလုံးတို့အပေါ်၌ အချိန်တိုင်း သက်ရောက်ကျင့်သုံးခြင်းမရှိလျှင် လူတို့၏ ရိုးရာဓလေ့ ထုံးတမ်းများ ဖြစ်သည့် ထိုလူ့ကျင့်ဝတ်ကျောက်ဆူးက လျှင်မြန်စွာ ရွေ့လျားသွား လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အုပ်ချုပ်ခံလူသားတို့တွင် ဘုရားသခင်ပေးထား တော်မူသော လူ့ကျင့်ဝတ် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများမရှိလျှင် လူတို့သည် ပြုလဲပျက်ဆီးလွယ်ပြီး လူတို့သတ်မှတ်ပြုလုပ်သော ကျင့်ဝတ်က အစားထိုးဝင် ရောက်လာကာ ဘုရားသခင် ပေးထား တော်မူသော လူ့ကျင့်ဝတ်တွင် ဆိုးညစ်သော အကျင့်မျိုး၂ ဝင်ရောက်ဖြစ် ပေါ်လာမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဒါဝင်၏အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်စဉ်သည် သိပ္ပံနှင့်ဆိုင်သော ဖြစ်နိုင်ချေများရှိနေခြင်းတစ်ခုတည်း မဟုတ် ကြောင်း သဘောပေါက်နားလည်ရန် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။ သို့သော် ထိုဖြစ်စဉ်သည် ကောင်းမှုပြုလုပ်လိုသော ဖန်ဆင်းရှင်အား ဆန့်ကျင်ပုန်ကန်နေသော လူသားတို့ တီထွင်ပြုလုပ်သော ဖြစ်စဉ် တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုဖြစ်စဉ်သည် ဘုရားသခင်မရှိဟူသည့် အတွေးအခေါ်ယူဆချက်ဖြစ်ပြီး သိပ္ပံပညာကဲ့သို့ ဖန်တီးထားသော အရာပင်ဖြစ်သည်။ ဟီကယ်လ်က ဘုရားသခင်၏ တည်ရှိမှုကို ဆန့်ကျင်ငြင်းဆန်သောသူဖြစ်ပြီး ဖန်ဆင်းရှင်ဘုရားသခင်အားလည်း "gaseous vertebrate" ဟု တိုက်ခိုက်ပြောဆိုသောသူဖြစ်သည်။ သူသည် နာမည်ကျော်ကြားလူသိများခဲ့ပြီး ဂျာမန်သိပ္ပံနည်းပညာ များအပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့ကာ ဥရောပတွင် ဒါဝင်နိယာမ အယူဝါဒကို ဖြန့်ချိသူဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်

သိပ္ပံပညာရှင်ဟူသည့် ပကာသနကို လွှမ်းခြုံကာ ရိုးရှင်းသော လိမ်လည်လှည့်ဖျားမှုများကို အသုံးပြုပြီး သူ၏ဘုရားမဲ့အယူဝါဒကို လူတို့အား တင်ပြခဲ့သော သူတစ်ဦး ပင်ဖြစ်သည်။

ဟီကယ်လ်သည် သိပ္ပံနည်းပညာ၏ အကြောင်းအရာများက သူ့အားမှန်ကန်သော လမ်းကြောင်းသို့ မဦးဆောင်နိုင်ခဲ့ပါ။ ထို့အစား သူ၏အတွေးအခေါ် နောက်သို့ လိုက်လုပ်ခြင်းဖြင့် သိပ္ပံပညာကို ရှုပ်ထွေးစေခဲ့သည်။ ဂျာမဏီနိုင်ငံအပါအဝင် ဥရောပနိုင်ငံများတွင် ဘာသာတရားမရှိသူနှင့်ဆိုင်သော ဒါဝင်နိယာမ၏ ထူးခြား၍အရာ ရောက်သော ပြောင်းလဲမှုက မြေဩဇာကောင်းဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ ထိုအရာက ဘုရားသခင်၏ အာဏာကို ပယ်ချခဲ့သည်။ ထိုနိယာမကို လက်ခံလိုက်ခြင်းက မကောင်းသာအယူဝါဒများကို အထိန်းအချုပ်မဲ့ စေကာ ပျက်စီးလွယ်သောအရာများကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

ဟီကယ်လ်၏ စာအုပ်အများစုနှင့်ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့သော အရာများသည် တည်ရှိခြင်းမရှိခဲ့သည့် သက်ရှိတို့၏ ကနဦးဘဝဖြစ် ပေါ်လာပုံကို အသေးစိတ်ရေးဆွဲ ပြုလုပ်ထားသည့် ရုပ်ပုံများအား ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ သူသည် သက်ရှိတို့၏ ကနဦးဘဝ Monera ပုံအတု (၃၀)ကိုရေးဆွဲပြီး ထိုရုပ်ပုံများ၏ သိပ္ပံနှင့်ဆိုင်သော အမည်နာမ တစ်ခုစီတပ်၍ ဂျာမနီသိပ္ပံ ဂျာနယ်တွင် စာမျက်နှာပေါင်း (၇၃) မျက်နှာပါဝင်သော အထောက်အထားခိုင်လုံမှုမရှိသည့် ရုပ်ပုံကားချပ်များကို ရဲဝံ့စွာ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ဟီကယ်လ်၏ လူ့ကျင့်ဝတ်နည်းစနစ်သည် အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်း နိယာမ ယုံကြည်ချက်ပေါ်တွင် ဗဟိုပြု၍ ထိုအကျင့်သိက္ခာသည် အချိန်နှင့်အတူ ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်။ သူကလူတို့သည် ဖွံ့ဖြိုးခြင်းဖြစ်စဉ်အတွက် ဇီဝဗေဒနည်း ပညာအရ ကြိုတင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော ထုတ်ကုန်ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့သည်။ သူက လူခန္ဓာ၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုစီတိုင်း သည် တနည်းအားဖြင့် သူ၏စိတ်ဝိညာဉ်အပါအဝင် သူ၏အတွေးအခေါ်များ၊ ဆန္ဒနှင့်စိတ်ခံ စားမှုများသည် မတော်တဆဖြစ်သော ကနဦးဘဝ၏ ထုတ်ကုန်သာဖြစ်ပြီး အချိန်နှင့်မျှပြောင်းလဲနေသည်ဟု ခံယူထားခဲ့သည်။ ထိုခံယူချက်မှာ ထူးထူးခြားခြား အံ့ဩဖွယ်မကောင်းလှစွာ ကွဲပြား သောအတိုင်း အတာတစ်ခုရှိခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်က ကွဲပြားသော “ မျိုးရိုး ဗီဇများ” သည် အမှန်တကယ်ပင် အမျိုးအစား အမျိုးမျိုးဖြစ်ပြီး အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်စဉ် တိုးတက်မှု၏ ကွဲပြားခြားနားသော အဆင့်များဖြစ်ကြသည်ဟုယုံကြည်သည်။ ထို့ကြောင့် လူတို့တွင် အဆင့်ဆင့်ကွဲပြားပြီး ပြောင်းလဲလာမှုအပေါ် မူတည်ပြီး ကွဲပြားသော ပင်ကိုယ်သဘာဝ အရည်အသွေးများရှိကြသည်။ မြင့်မားသောအ ရည်အသွေးရှိသည့် လူတို့က အောင်မြင်၍ ထူးခြားသော ထုံးစံလေ့များအား ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြင့် သူတို့၏ မြင့်မားသောအဆင့်မှ ဆင်းသက်လာ ကြောင်းကို ဖော်ပြနေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့၏ဇီဝဗေဒလက္ခဏာအရ ထူးခြားသည့် သွင်ပြင် လက္ခဏာ များဖြစ်သည့် ထက်မြက်မှု၊ လုံးလဝီရိယရှိမှုနှင့် ကောင်းမွန်သော အကျင့်စာရိတ္တများကို အမွေရထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဟီကယ်လ်က လူသားအားလုံးတူညီမှုမရှိကြသည်ကို ယုံ ကြည်ခဲ့သည်။ ထိုအချက်တွင် အချို့လူတို့သည် အများအားဖြင့် လူမှဆင်းသက်လာခြင်းထက် တိရစ္ဆာန်မှဆင်းသက်လာသော ကွင်း ဆက်နှင့်ပို၍ နီးစပ်နေကြသည်။ ဟီကယ်လ်ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း “အ နိမ့်ဆုံးလူနှင့် အမြင့်ဆုံးမျောက်ဝံတို့ကြား ခြားနားချက်သည် အနိမ့် ဆုံးလူနှင့် အမြင့်ဆုံး လူတို့ကြား ခြားနားချက်အောက်ပို၍ သေးငယ်နေသည်”။

ဟီကယ်လ်သည် ရှေးကျသော ဩစတြိုလျလူမျိုးတို့နှင့် တောင်အာဖရိကတိုက်ရှိ ဒေသအမျိုးမျိုးတွင် နေထိုင်ကြ သော လူတို့ကို မျောက်ဝံတို့နှင့်တူကြောင်း ထောက်ပြခဲ့သည်။ ထိုထောက်ပြချက်သည် ရယ်စရာကောင်းပြီး ဆိုးဝါးသော မျိုးစပ်မှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့မည်ဆိုလျှင် ကမ္ဘာကြီးသည် နေထိုင်သွားလာရန် အန္တရာယ် အများဆုံးနေရာအဖြစ်သို့ ကျရောက်သွား မည်ဖြစ်သည်။

ဟီကယ်လ်၏ “ အလွန်အကျဉ်းတန်ရှုပ်ဆိုးသောအရာ” ကို လူသားတို့အား ဖော်ပြလိုက်ခြင်းမှာ အားနည်းချက် ကို ဖယ်ရှားခြင်းဖြင့် လူသားတို့၏မျိုးရိုးဗီဇကို သန့်စင်စေသော အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေကြောင်း ပို၍ သိသာစေခဲ့သည်။ သူသည် မွေးကတည်းက ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့ယွင်းချက်ရှိသော ကလေးငယ်များ ဉာဏ်ရည်မမှီသော (သို့) ဦးနှောက်ပိုင်းနှေးကွေး နေသော ကလေးငယ်များအား ပွေ့ဖက်ပေးခြင်းကို နှစ်သက်အား ပေးခဲ့သည်။ ကလေးငယ်များ သည် ကနဦးကတည်းက အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာသောဖြစ်စဉ်ကို စတင်ပေးပြီး လွယ်ကူစွာ ပြောင်းလဲလာ နိုင်သည်ဟု ဟီကယ်လ်က တွေးထင်ခဲ့သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ကလေးငယ်များသည် လိုချင်သည့်အရာကို မသိသော တိရစ္ဆာန် များနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူညီသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ သူက “ဘိန်းမှပြုလုပ်သည့် ဆေးများ (သို့) ဆိုက်ယားနိုက် အဆိပ် အနည်းငယ်က မိဘများ၏ဘဝတစ်လျှောက် လုံးအတွက် ကလေးငယ်များကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ရသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးမှ လွတ်မြောက်နိုင်လိမ့်မည်” ဟုအကြံပြုခဲ့သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အား အကူအညီမဖြစ်စေသော သူများအတွက် သူတို့၏ စွမ်းအင်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဖြုန်းတီးမည်နည်း။

ဟီကယ်လ်က ဘဝသည် စိတ်ကူးစိတ်သန်းများဖြင့် စတင်ခဲ့သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့လို့ သူ၏အတွေးအမြင်၌ မွေးဖွား လာခြင်းမရှိသောသူသည် လူဖြစ်ရန် ထိုက်တန်မှုမရှိသော လူဖြစ်သည့်အပြင် မွေးဖွားပြီးနောက်ပိုင်း အချို့အစိတ်အပိုင်း အပိုင်းထိ လူတစ်ယောက်ဖြစ်ရန် ဂုဏ်ဒြပ်မရှိသောကြောင့်ဖြစ် သည်ဟု ယူဆထားသည်။ သူက ကိုယ်ဝန်ပျက်ခြင်းနှင့် ကလေးငယ်အားပွေ့ဖက်ပေးခြင်းတို့မှာလည်း အဆင့်ဆင့်စတင်ပြောင်းလဲတိုးတက်လာသော အနိမ့်ဆုံးအဆင့် များ ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် တူညီသောအရာဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်က ဖွံ့ဖြိုးလာသော သန္ဓေသားက အသစ် မွေးဖွား လာသော ကလေးငယ်ကဲ့သို့ အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ပြီး သန့်စင်သော အလိုအလျောက်တုံ့ပြန်ဝက်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကာ ကြောရိုးအဆစ်ခိုင်မာ မှုမရှိသောသူဖြစ်သည်ဟု ရေးသားခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်၏ ရေးသားချက်များသည် ကိုယ်ဝန်ပျက်ခြင်း သာမန်လူ တန်းစား များသည် အနုပညာလက်ရာမြောက်စွာ ရေးသား ထားခဲ့သော စာအုပ်များဖြစ်သည်။ ထိုစာအုပ်များ

သည် ဂျာမဏီတွင် ဖတ်ရှုသူအများဆုံးဖြစ်ပြီး လွန်စွာနာမည်ကျော်ကြား လူကြိုက်များ ခဲ့သည်။ သူ၏စာအုပ်များသည် အမှားအယွင်းများစွာ ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများဖြစ်သော်လည်း စာဖတ်သူများက သူ၏ရသများ တွင် လှည့်ဖျား ခံရပြီး ပို၍ သိလို ဖတ်ရှုချင်စိတ်ဖြစ်ပေါ် လာခဲ့ ကြသည်။

ဟီကယ်၏ အားနည်းချက်ရှိသော ထုတ်ဖော်ရေးသား ချက်များသည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သောသူနဲ့ တူနေသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကံကြမ္မာဆိုးများသည် လူအများစု၏ အသိဉာဏ်နှင့်အမြင့်ဆုံး အာရုံဖြင့် စဉ်းစားနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့သောကြောင့် ဟီကယ်လ်က သူတို့သည် အနည်းငယ်ထိုက် တန်မှုနှင့် သူတို့၏ဘဝ အဆုံးသတ် အချိန်များကို အာရုံ စူးစိုက်မှုရှိသင့်သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့သည်။ သူက ကုသ၍မရသော လူတစ်ယောက်လောက် နာကျင်မှုမရှိပဲ သတ်ဖြတ်ခြင်း ကို အားပေးသင့်သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့မည်။ သူ၏အတွေးအ ခေါ်အမြင် တွင် ထိုက်တန်မှုကင်းမဲ့ပြီး အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိသော ဘဝကို အဆုံးသတ်သင့်သည်ဟု ယူဆထားသည်။ သူလေ့လာစူးစမ်းခဲ့သော “ ထိုက်တန်မှုမရှိသည့်” ဘဝ များမှာ နူနာရောဂါသည်များ၊ ကင်ဆာ ရောဂါသည်များနှင့် အခြားကုသ၍ မရနိုင်သော ရောဂါသည် များဖြစ်ကြသည်။

ထို့သို့ လူတို့၏ မျိုးရိုးအဆင့်အတန်းများ ခွဲခြားမှုရရှိ လာသောအခါ ဟီကယ်လ်က ဥရောပသားများသည် အဆင့်အတန်း အမြင့်ဆုံးမျိုးရိုးဖြစ်ကြောင်း တွေးတောခဲ့သည်။ ၁၉၁၇ခုနှစ်တွင် ရေးသားခဲ့သော စာအုပ်၌ ဂျာမန်တို့၏ ရန်သူများသည် ဥရောပမဟုတ်သော လူအုပ်များအား သူတို့ကိုဆန့်ကျင်ရန် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်ကြောင့် စိတ်အနှောက် အယှက်ဖြစ်သောအရာကို ရေးသားခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်က ထိုအရာကို “သစ္စာရှိလက် အောက်ခံလူဖြူမျိုးရိုး” ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်၏ အရေးအသားအရ ဂျာမန်စစ်သည်တော်များသည် ကံမကောင်းလှစွာ မောင်းထုတ်ခြင်းခံရသော်လည်း ပညာထူးချွန်မြင့်မားသော ဂျာမန် စစ်သည်တော်တစ်ဦး၌ ရှေးယခင်ကရှိခဲ့ပြီးသော လူရှိုင်းအယောက် တစ်ရာထက်ပို၍ မြင့်မားသော ဉာဏ်ရည်နှင့် ဘဝ၏တန်ဖိုးကို သိတတ်သော ကိုယ်ကျင့် တရားရှိသည်။ အင်္ဂလန် နှင့် ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် အီတလီတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ဆန့်ကျင်သော အစုအ ဝေးများဖြစ်ကြသည်။

ဟီကယ်လ်သည် နယ်ချဲ့ဝါဒနှင့်အခြား ဥရောပနယ်မြေများ အားသိမ်းပိုက်ခြင်းကို အတည်ပြုထောက်ခံသူဖြစ်သည်။ အသက် ရှင်ရန် ရုန်းကန်နေရသော သိမ်းပိုက်ခြင်း ခံထားရသည့် ပြည်နယ် များရှိ မျိုးရိုးကောင်းမွန်သောသူများကိုလည်း ထိန်းသိမ်းထားရန် သဘောတူသူဖြစ်သည်။ မျိုးရိုးသေးသိမ်ညံ့ဖျင်း သော သူများကိုလည်း အမြစ်ပါမကျန် ဖျက်စီးပစ်ရ မည်ဟုလည်း ယုံကြည်ထားခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်၏ အတုအယောင်သိပ္ပံပညာသည် ကျူးကျော်သိမ်းပိုက် သော ဂျာမန် စစ်သားများအတွက် ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သောအရာ ဖြစ်သည့်အပြင် ဂျာမန်လူမျိုးတို့အတွက် ဖျားနာခြင်း၊ အားနည်းခြင်းနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကြံ့ခိုင်မှုမရှိခြင်း စသည်တို့ကို ဖယ်ထုတ် လိုက်ပြီး နာဇီဟတေလာ၏ နာဇီပါတီသာဖြစ်သည်။ Negro နှစ်ဂရိုး လူမည်းများသည် သဘာဝအတိုင်းမဟုတ်သော မျောက်ဝံတို့၏ မျိုးစေ့ချခြင်းမှ ပေါက်ဖွားလာသော သူများ ဖြစ်သည်ဟူသည့် အချက်ကို ရည်ညွှန်းနေသော ဟီကယ်လ်၏အတွေးအခေါ်များသည် လူသားတစ်ဦးအနေဖြင့် စဉ်းစား

သုံးသပ်ရန် လွှမ်းမိုးထားနိုင်သည့် အကြောင်းအရာဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းအရာသည် ဂျာမန် ဖိုမ သဘာဝလေ့လာခြင်း ဆိုင်ရာ ပညာရှင်တစ်ဦး၏ တူညီသော အခြားလေ့လာချက်များနှင့် နီးစပ်မှုရှိနေခဲ့သည်။ ဟီကယ်လ်က “အာဖရိက မျောက်ကြီးတစ်မျိုး၏ ဖိုသတ္တဝါသုတ်သွေးနှင့်လူမည်း အာဖရိကတစ်ဦးသို့ မျိုးစေ့ချရန် ကြိုးစားနေခြင်း” ကို ထောက်ခံ ပေးခဲ့သည့် ဟစ်တလာ၏ အတွေးအခေါ်များအတွက် အခြေခံ အုတ်မြစ်တစ်ခုအဖြစ် အထောက်အကူ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ထွက်ပေါ်လာသော အကျိုးရလဒ်များမှာ အပြစ်မဲ့သော လူသန်းပေါင်းများစွာ တို့၏ ဘဝများသေဆုံးခဲ့ရပြီး ဒါဝင်၏ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်း နိယာမအား အခြေခံသည့် ဆိုးဝါးသော အတွေးအခေါ် အယူအ ဆများကြောင့် သုတ်သင်ပယ် ရှင်းခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ထို့အတွက် ကြောင့် ထွက်ပေါ်လာသော ရလဒ်များသည် အလွန်အကျဉ်းတန် ရှုပ်ဆိုလွန်းသော အရာပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။